Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... 21-һээ гарана | № 246 (15869) | 1981 оной октябриин 25, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭР—АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН ХУДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

...ТАБАН ЖЭЛДЭ, ...ТАБАН ЖЭЛ—НАМДА ...НОЙ АША ...ҮҺАДА

...үр хираалжа, манай эгээл түрүү... пассажирнуудай унтариһаа үшөө бо... байхада, автобусой паркда худэл... гүйсэд эхилэнхэй байдаг гээшэ. ...од өөр өөрынгөө машинануудые ...тайгаар шалган, холын харгыда ... Диспетчернүүд республикын зүг ...нютаг бүхэндэхи сагай уларил ту...рдэнүүдые абадаг. Удаань булта ...үсэглэлдэрэйнгөө ажалай дүн ...гдэбди. Эндэ районоор ябаад ерэ... жолоошод мүнөөдэр тиишэ ошохоёо ...хүнүүдтэ харгы хаана ямар бай... байнаб гэжэ дуулгадаг. Тиин му... даабаринууд абтажа, автобусууд һубарилдаһаар өөр өөрынгөө ажалта үдэрые эхилхээ гарадаг.

Би арбан долоон жэлдэ эндэ худэлнэб. Сэрэгэй албанһаа табигдаһаар лэ эндэ ерэжэ ороһон хүм. Гурбан табан жэлнүүдые худэлжэ гарагдаа. Элдэб янзын автобусуудые жолоодожо үзэһэн байхаб. Ондоо газарта худэлжэ үзөөшэгүйб. Гэбэшье манай коллектив эгээл эбтэй, худэлмэришэ бэрхэ коллектив гээд һанадагби. Жолоошодоймнай олонхинь олон жэлдэ худэлһэн, баян дүй дүршэлтэй хүнүүд юм. Би мүнөө предприятиингаа эгээл эрхим гэжэ тоологдодог бригадада худэлнэб. Бригадирнай Александр Федорович Темников хори гаран жэлдэ жолоошоноор худэлһэн дүршэлтэй. Томоотой, олон үгэгүй, сэхэ хүн юм. Тэрэнһээ бидэ гансашье мэргэжэлэйнь, ажалайнь талаар бэшэ, мүн залан сэхэ зангайнь түлөө хүндэлдэгбди. Бригададамнай Александр Прокопьевич Бурдуковский, Анатолий Иванович Бурдуковский, Владимир Васильевич Верхушин, Иван Игнатьевич Пермяков гэхэ мэтэ—бултадаа 15—20 жэлдэ худэлһэн нэгэдэхи классай жолоошод ажаллана. Бултадаа коммунис ажалай ударнигай үндэр нэрэдэ хүртэнхэйбди. Мүн лэ бултадаа «Пассажирнуудые эрхимээр хангадаг жолоошон» гэһэн нэрын түлөө тэмсэнэбди.

Манай бригада томо «ЛАЗ», «Икарус» автобусуудта худэлнэ. Эдэ автобусууд, хэнэйшье мэдэһээр, холын рейснүүдтэ ябадаг гээшэ ааб даа. Бэшүүр, Тори, Аршаан, Петровск-Забайкальский гэхэ мэтэ маршрудаар манай бригадынхид гүйлгэлдэдэг. Томо автобусто холын рейсдэ хэды олон пассажирнуудай ябадагшье, хэды олон һуурин тосхонуудай хангагдадагшье һаань, манай бригадын жолоошодто нэгэшье гомдол ородоггүй.

Энэ мэтэшэлэн гансашье манай бригада бэшэ, мүн предприятиимнай бүхы бригаданууд, жолоошод оролдосотойгоор ажалладаг. Олоной оролдолгоор, элдэбхи үүсхэлээр хамтын амжалта түйлагдадаг. Тиин предприятимнай һүүлэй хэдэн жэл удаагүүр тэгшэ һайнаар худэлжэ, һара, жэл табан жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые саг болзор соонь дүүргэнэ. Бүри һаяхан энэ жэлэй гурбадахи кварталай дүнгөөр республикынгаа автотранспортна предприятинуудай дундаһаа шалгаржа, КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртөөбди.

Энэ бүхы амжалта ганса хүн бүхэнэй оролдолгоор бэшэ, мүн ажалай эрхим эмхидхэлээр түйлагдана гэбэл, алдуугүй байха. Манай предприяти бүхыдөө 189 автобустой юм. 150 гаран ПАЗ-ууд, бэшэниинь томо «ЛАЗ», «Икарусууд» болоно. Үдэр бүри 140 гаран машина харгыда гарадаг. Зундаа, намартаа хүдөө ажахын шухала ажалай кампаниинуудта городһоо олон зоной гараха үедэ бүришье олон автобусууд эльгээгдэхэ баатай болодог гээшэ. Эбдэрээд гү, али ондоошье шалтагаанаар һаатаха ушар манайда байдаггүй. Юуб гэхэдэ, манай заһабаригын албан эрхим һайнаар худэлнэ бшуу. Тэндэмнай тусхай мэргэжэлтэй механигуудшье бэшэ һаа, дүршэл шадабаряар баян жолоошод, элдэбхи үүсхэлтэй, урагшаа һанаатай хүнүүд табигдаһан хай. Жэшээ болгон моторно цехэй бригадир Петр Тарасович Рогожиной бригадые нэрлэлтэй. Бригадирынь өөрөө урдань эрхим жолоошоноор худэлһэн хүн. Ажалай Алдар Солын III шатын ордендо хүртэнхэй. Энэ бригадын заһаһан моторнуудта жолоошодһоо нэгэтэшье гомдол ороогүй.

Ажалай эмхидхэл тухай дурдабал, манай предприятида мүнөө бригадна гүрим нэбтэрүүлэгдэнхэй. Ганса нэгээрээ таража худэлэнхээр, эбтэй нэгэ коллектив болоно. бэе бэедээ туһалалсан ажаллахада урагшатай бшуу.

Мүн жолоошон бүхэн өөр өөрын маршрудтай болонхой. Энэ баһал зүб гээд һанагдана. Юуб гэхэдэ, нэгэ газараар ходо ябахадаа, жолоошод хүн зоноорьше танилсана, харгыгаашье хүсэд һайн мэдэхэ болоно гээшэ.

Манай автобусууд имагтал республикын районуудаар ябадаг. Нютаг бүхэндэ ерэхэ сагаа тодоор баримталха, пассажирнуудай сагые алмахые оролдодогбди. Би мүнөө томо «ЛАЗ» автобусто худэлнэб. Томо автобусууд ехэнхидээ холын рейсдэ ябадаг гээшэ. Хоёр-гурбан хоногоор ябадаг рейснүүд бии. Далаад жолоошод хүдөө нютагуудта үдэр бүри хононо.

Автобусто худэлхэ гээшэ хэнэйшье мэдэһээр, тиимэшье хүнгэн ажал бэшэ. Үглөөгүүр хэнһээшье эртэ бодохо, үдэшэ орой бусаха. бүхэли үдэртөө харгыда ябаха баатай бологдоно. Гадна харюусалгамнай ехэ бшуу. Пассажирнуудые хангалга һайжаруулхые гэнэ усалгүй ябахые оролдохош.

Тэдэ жолоошодто анхарал үшөөл һулаар хандуулагдана. Хүдөө нютагта ошоод хоноходо, элдэб бэрхэшээлнүүд ушардаг. Илангаяа үбэлэй сагта дулаан гараж нютаг бүхэндэ бидэндэ бэлдээтэй гэхын аргагүй. Заримдаа халуун уһашье олохын аргагүй ушар үзэгдэдэг. Мүн өөһэдын хонохо гостиница гээшэ баһал зарим газарта тулюур.

Би Зэдын районой Улзар ошодог маршрудаар ябадагби. Харгы ехэ тулюур. Энээн тухай «Бурятавтодор» управлени, Зэдын райгүйсэдком хоёрой урда асуудал табигданал юм бээз, теэд энэ хэрэг урагшатайгаар шиидхэгдэнэгүй.

Имэрхүү дутагдалнуудһаа боложо, манай ажал хүндэгүй болоно аа гү гэжэ һанахаар. Тиимэһээ бидэндэ жолоошод дутагдана. Мүнөө манайда бүхыдөө жараад жолоошод дутуу. Тэдэ түбһэн хүниие автобусто һуулгахагүй. Эндэ нэгэдэхи, хоёрдохи классай жолоошод хэрэгтэй.

Д. АЛЕКСЕЕВ,
Улаан-Үдын пассажирска автотранспортна 2-хи предприятиин жолоошон.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
У К А З

РЕСПУБЛИКЫН АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ «БУРЯАДАЙ АССР-эй ТРАНСПОРТЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын автомобильна транспортые хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө **«Буряадай АССР-эй транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ иимэ хүнүүдтэ олгохо:

Арданов Цыден-Еши Жамьяновичта — Улаан-Үдын пассажирска автотранспортна 2-дохи предприятиин автобусой жолоошон.

Кожин Геннадий Александровичта — Буряадай транспортна управлениин ахамад инженер.

Уколов Иван Васильевичта — Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 1-дэхи предприятиин автомашинын жолоошон.

Чулков Иван Васильевичта — Мухар-Шэбэрэй автотранспортна предприятиин автомашинын жолоошон.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо **В. УБЕЕВ.**
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной октябриин 21.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
У К А З

НҮХЭР Г. И. ШЕСТАКОВТО «БУРЯАДАЙ АССР-эй ТРАНСПОРТЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын арадай ажахые ба арад зониие транспортаар хангалга һайжаруулха хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай транспортна управлениин Каменскын автотранспортна предприятиин начальник **Шестаков** Григорий Ивановичта **«Буряадай АССР-эй транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо **В. УБЕЕВ.**
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной октябриин 22.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
У К А З

РЕСПУБЛИКЫН АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаһанайнь түлөө, Автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** иимэ хүнүүдые шагнаха:

Котровский Иван Максимовичые — Улаан-Үдын 1268-дахи автоколонныйн автомашинын жолоошон.

Матвеев Петр Кузьмичые — Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 3-дахи предприятиин автомашинын жолоошон.

Петрова Валентина Петровнае — Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 1-дэхи предприятиин ахалагша диспетчер.

Хомутников Александр Иннокентьевичые — Кабанскын районой Каменскын автотранспортна предприятиин мастерскойн начальник.

Щербаков Иван Федоровичые — Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 2-дохи предприятиин автоколонныйн начальник.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо **В. УБЕЕВ.**
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной октябриин 21.

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани боложо, республикын Экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэбэй дүүргэлтын ба Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэлэй 1981 оной юһэн һарын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэбэ. Тус асуудалнуудаар республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Госпланай түрүүлэгшэ **Д-Н. Т. Раднаев**, республикын финансын министр **Ч. В. Ендонов** элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Буряад ороной ажалшад партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө хүсэ шадалаа, бүхы арга боломжонуудаа элсүүлэн худэлнэ, үргэн социалис мүрысөө эмхидхэнэ гэжэ тэмдэглэгдээ. Байгша ондо түрүү промышленна предприяти болон барилгын эмхинүүд, колхоз болон совхозууд һайн үрэ дүнгүүдые түйлаһан байна. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 1,1 процентээр ехэ болоо. Колхоз болон совхозуудта мяха үйлэдбэрилгэ 15 процентээр, һү — 4, үндэгэ — 11, нооһо 7 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна. Тиигэжэ республикамнай мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха талаар гурбан кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэбэ.

Гэбэшье олохон министерствэнүүд, албан зургаанууд, нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай хүдэлмэридэ нилээд ехэ дутагдалнууд үзэгдэһөөр гэжэ Министрнүүдэй Совет онсолон тэмдэглэбэ. Промышленна продукци худалдаха талаар юһэн һарын түсэб оройдоол 99,5 процент дүүргэгдэжэ, 6,2 миллион түхэригэй продукци дутуу худалдагдаа. Илангаяа Хяагтын плавикошпадай рудник, «Забайкаллес» нэгэдэл, Сэлэнгын ЦКК, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод, Улаан-Үдын нэхэмэл гадар хубсаһанай фабрика, Мелиорациин ба уһанай ажахын, Эдеэ хоолой промышленностиин, Түлишын промышленностиин, Ой модоной ажахын министерствэнүүд ехэ гээгдэлдэ оронхой. Республикын промышленна 45 предприяти түсэбтэ даабаряа дүүргэжэ шадаагүй. Бүхыдөө промышленностьда ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 99,2 процент дүүргэгдэһэн байна.

Капитальна барилгын талаар түсэбтэ даабаринууд дүүргэгдэнэгүй. Гол фондунуудые ашаглалгада оруулха юһэн һарын түсэб 77 процент, капитальна һомололгонуудые хэрэглэхэ түсэб 99 процент дүүргэгдээ.

Хүдөө ажахыдашье ехэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. Ган гасуурһаа уламжалан, колхоз, совхозууд бага орооһо таряа хуряагаа, үбһэ тэжээл багаар нөөсэлөө. Зарим районуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл унжагайрна, фермэнүүд дээрэхи тэжээлэй цех, механизм болон түхеэрэлгэнүүд гүйсэд хүсэндөө ашаглагданагүй. Малай, илангаяа поршоонхонуудай, гарзада орохо ябадал үсөөрнэгүй.

Ажалшадай соёлой-ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха талаар шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон байһан зандаа.

Республикын гүрэнэй бюджет үнгэрһэн юһэн һарын туршада олзо оршын талаар 75,5 процент, гаргашын талаар 71,3 процент дүүргэгдэ.

Гэхэтэй хамта Баргажанай, Баунтын, Прибайкалиин, Түнхэнэй районуудай бюджедүүд хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Зарим һалбаринууд эрьесын налог, олзо доходой налог бюджедтэ оруулха уялгануудаа дүүргэнэгүй. Ой модоной ажахыһаа олзо оруулха талаар Баргажанай, Прибайкалиин, Хориин, Хурамхаанай районууд уялгануудаа дүүргээгүй байшоо.

Нютагай мэдэлэй промышленность сэбэр олзо оруулха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй, энээнһээ боложо 380 мянган түхэриг бюджедтэ оруулагдаагүй байшоо.

Худалдаа наймаанай, нийтын эдеэ хоолой болон ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. Хүн зоной түрүүшын хэрэглэмжын эд бараа худалдалга зарим газарта таһалдана.

Илангаяа Эдеэ хоолой промышленностиин, Нютагай промышленностиин, Худалдаа наймаанай министерствэнүүд республикын Гүрэнэй бюджедэй урда ехэхэн үритэй болонхой.

Эдэ бүгэдые шүүмжэлхы ёһоор хаража үзөөд, 1981 оной Экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэб, Гүрэнэй бюджет гүйсэд дүүргэхэ хэмжээнүүдые дары түргэн абахаар бии байгаа дутуу дундануудаа усадхахаар республикын министерствэнүүдэй, албан зургаануудай, нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд уялгалагдаа.

Заседани дээрэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **А. С. Берещинов** дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
У К А З

НҮХЭР В. Д. ОВЧИННИКОВТА «БУРЯАДАЙ АССР-эй ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Гүрэнэй худалдаа наймаанай талаар габьяатай байһанайнь түлөө СССР-эй Ой модоной болон модо болбосоруулгын промышленностиин министерствын Буряадай УРС-ын начальнигай орлогшо **Овчинников** Вениамин Дмитриевичтэ **«Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо **В. УБЕЕВ.**
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной октябриин 21.

...ябриин 24 жэлэй ойдо

ТҮРҮҮШҮҮЛ ОЛОШОРНО

Эдеэ хоолой шухала зүйлнүүдээр хүн зониие элбэгээр хангаха гэһэн партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоһон Хурамхаанай тоһоной заводой хүдэлмэришэд хараалһан түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэбэ. Жэлэй эхинһээ хойшо продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 112,8 процент, продукци худалдаха даабаряа 113,4 процент бэелүүлбэ.

Үнгэрһэн хугасаа соо 788 тонно һүн, 148 тонно тоһон үйлэдбэрилэгдэһэн байха юм.

Тоһоной заводой коллективэй түйлаһан амжалтада мастернууд М. Бубеева, Д. Бадмаева, лаборантка Н. Хамниганова, Р. Ухинова гэгшэдэй оруулһан хубита ехэ. Мүнөө тус коллектив жэлэйнгээ түсэбые декабриин 25 болотор сүм дүүргэхээр эрмэлзэнхэй.

Манай корр.
Хурамхаан.

ДАХИНАА ЧЕМПИОН

...«Коммунизм» ...механизаторнуудай ...нь тариһан таряан, ...уларилай эрхэ байдал... боложо, балайшье ехээр ...лаагүй. Тиигэбэшье ...гаад гектар таряа... механизаторнууд ху... 13.500 центнер мүү бэшэ орооһо таряа абаба. Дунда зэргээр гектар бүхэнһөө 6,7 центнер гараһан болоно.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хуряалгын чемпион боложо, Москвагай ВДНХ ошоһон Лобов Виктор Николаевич мүнөө жэл 3000 центнер таряа «Сибиряк» комбайнаараа хуряажа, 1981 оной ургаса хуряалгын чемпион болон тодорбо. Мүнөө жэлэй ургаса хуряалгаар иимэ амжалта түйлаха гээшэ нилээд шадабари оролдолгын хүсэн бээз. А. Н. Яковлев хоёрдохи һуурида, Г. Ф. Климов гурбадахи һуурида гараба.

«Орооһо таряанай шанар һайн. 2000 центнер үрэһэ хаагаад байнабди, саашадаашье энэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэбди»,— гээд колхозой ахамад агроном, Буряадай АССР-эй габьяата агроном Базардара Цырендоржиев урмашан хөөрэнэ.

Ц. НОМТОЕВ.
Яруунa.

...ДААБАРЯА ХОЛО ҮЛҮҮЛБЭ

...партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө хүсэеэ элсүүлжэ бай... ...совхозой хони... ...жэлэйнгээ түсэбые сүм... Жэшээлбэл, 340 центнер ноохо хайшалха түсэб 377 ...хүргөө. Мүн хони... хурьгадай шэгнүүр бү... 1.787.37 центнерээр ...дэжэ, даабаринь 122 ...дүүргэгдээ. Иимэ ехэ амжалта түйлахын тула совхозой хонишод горитой оролдолго гаргажа, бүхы арга боломжоёо дүүрэнээр хэрэглэһэн байха юм.

Үбһэ тэжээлээр хомор байһан байгша ондо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Вера Доржиевна Базаровагай даадаг бригада бүхыдөө 25,90 центнер нооһо хайшалжа, түсэбөө 8,75 центнерээр үлүүлээ. Мүн тус коллектив хурьгадай шэгнүүрые 199,15 центнерээр дээшэлүүлжэ, даабаряа 201 процент дүүргэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ түрүү хонишоной даадаг отарада ажаллагшад үбэлжэлгэдөө бэлдэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгаяа бэелүүлхын түлөө шармайн оролдоно.

В. БОДОЕВ,
Хүдөө ажахын министерствын шалгалта-хиналтын таһагай ахалагша экономист.
Захаамин.

...ХАРААЛҺАНАА БЭЕЛҮҮЛХЭБДИ

...совхоз гүрэндэ мяха... юһэн һарынгаа ...102 процент дүүр... Тодорхойлон хэлэбэл, ...центнер мяха худалда... даабаряа 3658 центнертэ ...бди. Энэ амжалта ...хайшан гээд түйлаг... гэхэдэ, ажахымнай ...зунай бэлшээриин ...малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 900—1000 граммаар нэмээһэнэй ашаар болоо гэжэ хэлэлтэй. Нигэжэ мяханай комбинадта тушаагдаһан үхэр бүхэнэй шэгнүүр 365 килограмм болоһон байна.

Эндэ үхэршэд К. В. Князев, Н. В. Цыдыпов, В. Бурлаков, Ж. Д. Бубеев гэгшэд дааладһан малаа һайнаар таргалуулжа, үндэр амжалта түйлаба. Мүнөө хашарагуудаа үбэлэй шахалгада табяабди. Жэлэй дүүрэтэр 400 гаран үхэр худалдахаар хараалнабди. Тиигэжэ арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабарине үлүүлэн дүүргэхэмнай.

Д. ДАМБИЕВ,
Яруунын районой «Комсомольский» совхозой ахамад зоотехник.

ТҮСЭБТЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮГЭЛДЭР ДАБШАЛТА

Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, хүдэлмэриин ашаг үрэ ба шанар дээшэлүүлхын түлөө мүрысэн, январь-сентябриин туршада үйлэдбэриин саашанхи ургалта хангаһан, технико-экономическа үрэ дүнгүүдыень һайжаруулһан байна - гэжэ 1981 оной юһэн һарын хугасаа соо гүрэнэй түсэбые СССР-эй промышленностиин дүүргэлгын дүнгүүд тухай СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Продукци үйлэдбэрилгын түсэб ниитэ хэмжээнэй талаар дүүргэгдээ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, промышленна үйлэдбэрилгын ургалта 3,3 процент болоо. Ажалай бүтээсэ 2,6 процентээр дээшэлээ; тэрэнэй үндэһөөр продукциин ургалтын табанай дүрбэн хубиһаа ехэнь түйлагдаа. Продукциин өөрынь үнэ хямдарһан, ашаг олзо нэмэһэн байна.

Тон шухала түхэлэй продукци үйлэдбэрилгэ: электрын энергэ хүсэн—969 миллиард киловатт-час; нефть (шэнгэрүүлэгдэһэн газые оруулалсан)—455 миллион тонно; газ—342 миллиард кубометр; нүүрһэн—528 миллион тонно; булад — 112 миллион тонно; хара металлнуудай прокат (бэлэн болгогдоһон) — 77,8 миллион тонно; булад соргонууд —13,6 миллион тонно; түмэрэй руда—183 миллион тонно; ургасануудые хамгаалха химическэ хэрэгсэлнүүд (условно единицээр)—379 мянган тонно; синтетическэ дабирхай ба пластмасса—3,0 миллион тонно; химическэ утаһан ба ниидхэнүүд—919 мянган тонно; автомобилиин покрышканууд — 45,1 миллион хэһэг; металл зүһэдэг станогууд — 15,44 миллион түхэригэй, тэрэ тоодо: залан хүтэлхэ тоотой программна түхеэрэлгэтэй—7,5 мянган хэһэг; автомадай хэрэгсэлнүүд ба тэдэнэй запчастьнууд—4,2 миллиард түхэригэй; тоолон тодорхойлдог техникын хэрэгсэлнүүд ба тэдэнэй запчастьнууд — 3,7 миллиард түхэригэй; химическэ түхеэрэлгэнүүд ба тэдэнэй запчастьнууд—539 миллиард түхэригэй; технологическа түхеэрэлгэнүүд, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностьда хэрэглэгдэхэ тэдэнэй запчастьнууд—1032 миллион түхэригэй; ашаанай магистральна вагонууд—45,3 мянган хэһэг болоһон; 1630 мянган автомобиль; тэрэ тоодо: ашаанай—581 мянган, хүнгэн—985 мянган автомобиль; 416 мянган трактор; хүдөө ажахын 2,1 миллиард түхэригэй машинанууд; мал ажалай ба тэжээл үйлэдбэрилхэ 1,6 миллиард түхэригэй машинанууд үйлэдбэрилэгдэһэн байна.

8,2 миллиард дүрбэлжэн метр элдэб түхэлэй бүдүүн нэхэгдээ; 17,3 миллиард түхэригэй сэнтэй элдэб хубсаһан; 545 миллион паар арһан гутал оёгдоо; 6,8 миллион тонно мяхан; 2,3 миллион тонно колбасагай зүйлнүүд; 3,9 миллиард түхэригэй эдеэ хоолдо хэрэглэгдэхэ загаһанай (загаһанай консервэнүүдые оруулалсан) продукци; 1,0 миллион тонно малай тоһон; 1,7 миллион тонно ургамалай тоһон; 2,9 миллион тонно кондитерскэ зүйлнүүд; 12,0 миллиард усларно баанха консервэнүүд үйлэдбэрилэгдөө; 51,3 миллион часууд; 576 миллион түхэригэй сэнтэй шаажан ба бусад амһартанууд; 789 миллион түхэригэй эрхим сортын амһартанууд (шэл ба хрусталь); 6,5 миллион радиоприемнигүүд; 6,1 миллион телевизорнууд, тэрэ тоодо үнгэтэ—2,1 миллион хэһэг; 4,5 миллион холодильнигүүд; хубсаһа угааха 2,9 миллион машинанууд; 4,7 миллиард түхэригэй мебель бүтээгдэһэн байна.

Газ гарган абаха, ургасануудые хамгаалдаг химическэ хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ, хүдөө ажахын машинанууд ба мал ажалай, тэжээл үйлэдбэрилдэг машинанүүдые, приборнуудые, автомадай хэрэгсэлнүүд ба тоолон тодорхойлдог техникэ бүтээхэ, хубсаһа оёхо, мебель эрхим сортын амһартанууд болон часуудые бүтээхэ юһэн һарын түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Үйлэдбэриин зарим нэгэдэлнүүд ба предприятинууд продукци үйлэдбэрилгын ниитэ хэмжээе ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын, продукциин өөрынь үные хямдаруулгын, нөөсэнүүдые бии болголгын түсэбүүдээ, научно-техническэ программануудай даабаринуудые дүүргээгүй. Нүүрһэ гарган абаха, хара металлнуудай бэлэн прокат бүтээхэ, серна кислота, химическэ утаһанууд ба ниидхэнүүдые үйлэдбэрилхэ ашаанай вагонуудые, автомобильчуудые бүтээхэ, цемент үйлэдбэрилхэ, бүдүүдые нэхэхэ, арһан гутал оёхо, мяха, малай тоһо үйлэдбэрилхэ, холодильнигууд ба бусад зарим түхэлэй продукци бүтээхэ түсэбүүд дүүргэгдээгүй байна. Нефть шэнэржүүлэн болбосоруулдаг ба нефтехимическэ промышленностиин Хүндэ ба транспортна машина бүтээлгын, Электротехническэ, Ой модоной, целлюлозно-саарһанай ба модо болбосоруулгын, Хүнгэн промышленностиин министерствэнүүдэй үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд ба предприятинууд баталагдаһан договорнуудай, гүйсэдхэхөөр абтаһан наряадуудай үндэһөөр хэрэглэгшэдтэ продукци эльгээлгэеэ хүсэд дүүрэн хангаагүй.

Хүдэлмэрилжэ байһан предприятинууд болон цехүүдэй техникыень шэнэлхэ, һэльбэн шэнэдхэхэ хүдэлмэри үргэлжэлөө. Хоёр мянга гаран шэнэ түхэлэй промышленна продукци ашаглалгада оруулагдаһан, бүтээгдэн гаргагдажа эхилһэн, хуушарһан хэдэн янзын эдлэл хэрэгсэлнүүд үйлэдбэрилэгдэхэеэ болиһон байна. Эрхим шанартай продукциин эзэлдэг хубинь бүри ехэ болоо. Нөөсэнүүдые арьбалха бүри ашагтайгаар хэрэглэхын түлэ парти болон правительствын шиидхэбэринүүдээр хараалагдаһан хэмжээнүүдые бэелүүлхэ хүдэлмэри предприятинуудта ябуулагдаа.

Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд нөөсэнүүдээ бүри хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ дутуу дундануудые зайсуулха, продукци бүри ехээр бүтээн гаргаха шанарыень улам һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байна.

(ТАСС).

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ — ҮРГЭН ДЭЛИСЭ

«Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол районоймнай партийна, советскэ, профсоюзай, комсомолой болон ажахын органуудай хүдэлмэриин гол хараа шэглэл болонхой. Мүрысөөндэ хабаадагшадай ажалай эдэбхи саашадань хүгжөөлгэдэ тэрэ ехээр нүлөөлнэ. Олонхи коллективүүд уялгануудаа шэнэлнэ, дээшэлүүлнэ.

Промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха гүрэнэй түсэбүүдые декабриин 29 болотор дүүргэхэ, ажалай бүтээсэ 0,5 процентээр дээшэлүүлхэ, 2,5 миллион киловатт-час зайн гал, 200 тонно түлишэ алмаха байна.

Малшад, механизаторнуудай зорилго иимэ: гүрэндэ 36 мянган центнер мяха, 45 мянган центнер һү, 1250 центнер ноохо худалдаха. Мүн 10700 тугал, 13 мянган хурьга, 1350 унага абажа, адууһа малай үүлтэр һайжаруулха, продукциин өөрын үнэ сэн доошолуулха зорилготой.

Районой промышленна предприятинууд продукци худалдаха байгша онойнгоо юһэн һарын түсэбые 105,1 процент, бүхы продукци үйлэдбэрилгын талаар — 101,7 процент дүүргэбэ. Энэ юһэн һара соо нёдондоной энэл үеынхиһөө продукци худалдалгын хэмжээн 2,4 процентээр, бүхы продукци үйлэдбэрилгэ 2,5 процентээр ехэ болоо. Тиихэдэ барилгын эмхинүүд һомологдоһон мүнгэ зөөри ашаглаха түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээе ехэ болгожо шадаа. Ниитын автотранспортаар хүн зониие зөөхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдэб. Зэдын комбинадай, Захааминай госпромхозой, хилээмэнэй заводой, районой типографиин, Госкомсельхозтехникын, лесхозой коллективүүд социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябанад. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат, шаналжуулгын фабрика, Юнхэрэй, Холтоһоной уурхайнууд, автотранспортна цех, барилга - хабсаралгын управлени урагшатай һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ малшад эдэбхитэйгээр хабаадажа, бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, үдэр бүри шударгы һайнаар ажаллаһанай ашаар үндэр амжалтануудые туйлана. Хонишодой 8 бригада 100 эхэ хонин бүриһөө зуунһаа дээшэ хурьга түлжүүлээ. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Вера Доржиевна Базарова зуун эхэ хонин бүриһөө 122,2 хурьга абажа, хонин бүриһөө 4820 грамм ноохо хайшалаа. Ёнгорбойн, «Михайловский», Харацайн совхозуудай һаалишад сентябрь һарын эхеэр гүрэндэ һү худалдаха 9 һарынгаа түсэбые, тиихэдэ СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой һаалишад сентябриин 5-да жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Санагын, Далахайн совхозуудай малшад тугалнуудые юлоор абажа түлжүүлээд, мүрысэгшэдэй дунда түрүүлнэ.

Бүхэсоюзна мүрысөө эмхидхэхэ тухай парти, правительствын тогтоол соо социалис мүрысөөн хадаа бүхы арга боломжонуудаа элирхэйлжэ, ажалай дүн һайжаруулха, ажалдаа коммунис ёһоор хандахаар хүмүүжүүлхэ һайн онол арга болоно гээд хэлэгдэнэ. Эдэ заабаринуудые бэелүүлхын түлөө районой партийна организаци элдэб олон онол аргануудые хэрэглэдэг, социалис мүрысөө эмхидхэдэг ба хүтэлбэрилдэг гээшэ. Энэ тоодо ажалшадай өөһэд хоорондын гү, али коллективүүд хоорондын мүрысөөн оролсоно. Тиихэдэ мүрысэдэг совхоз, цех, фермэ, гүүртэ болон бригадануудай хүдэлмэришэд хоорондоо тусхай хэлсээ баталдаг байна. Энэ хэлсээнэй дүүргэлтэ саг үргэлжын хиналта доро байдаг. Тэдэнэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн һара бүри согсологдожо, «Ажалай туг» газетэ болон районой радиогоор хүн зондо мэдээжэ болгогдожо байдаг.

Мүрысөө эмхидхэхэ талаар шэнэ, түрүү онол арга хэрэглэдэг партийна организацинууд олон. Жэшээлхэдэ, Зэдын комбинадай партком баян дүршэлтэй болонхой. Цехүүдэй коллективүүдэй абаһан уялганууд экономическа үндэһөөрөө, ажалшадай хүсэ шадал элсүүлгээрээ, мүн оньһон хэрэгсэлнүүдые дүүрэнээр хэрэглэхэ талаараа мүнөө үеын эрилтэдэ харюусана гү гэһэн бодомжотойгоор партком тэрэниие хинадаг. Эдэ уялгануудынь партком, дирекци болон профкомой зүблөөн дээрэ нягтаар харадаг юм. Эдэ уялганууд ямар гол шухала аргануудые хэрэглэбэл дүүргэгдэхэб гэжэ эндэ тодорхойлогдодог. Хоорондоо мүрысэдэг цехүүдэй түлөөлэгшэд зүблөөндэ заатагүй хабаадалсажа, өөһэдынгөө һанамжа, дурадхал оруулдаг гээшэ.

Социалис мүрысөөнэй ябаса тухай олониитэдэ дуулгаха, соносхохо хэмжээн партийна эхин организацинуудта абтадаг. Жэшээнь, гурбан һара бүхэнэй дүнгөөр тус комбинадта түрүү һууринуудые эзэлэгшэд суглуулагдежа, тэдэниие баяр ёһололой байдалда хүндэлдэг байна. Эрхим ажалайнь түлөө тэдэниие моральна болон материальна талаар урмашуулна. Энэ заншал ехэ удха шанартай. Мүн хилээмэнэй заводой, Захааминай госпромхозой болон Хамниин, Ёнгорбойн совхозуудай партийна комитедүүд Хүндэлэлэй грамота, диплом, чемпионой лентэ, Ажалай Алдар солын туг, Хүндэлэлэй самбар, «Алтан гартай мастер», «Совхозой чемпион» болон бусад шэнэ түхэлэй урмашуулха аргануудые бодомжотойгоор хэрэглэнэ. Хамниин совхозой партком (секретаринь нүхэр В. Б. Соктоев) мүрысөөндэ шалгарагшадта 5 — 10 түхэриг үгэхэеэ болижо, ажалай һүүлшын дүнгүүдэй үндэһөөр горитой шан, үнэтэ бэлэг барюулдаг болоо. Жэшээнь, эндэ тэжээл бэлэдхэлгын һүүлшын дүнгөөр 150—350 түхэригэй үнэтэ бэлэг барюулагдаа. Эрхим дүн туйлаһан хонишодой бригадануудта нэмэлтэ түлбэри болгон, 3 — 7 мянган түхэриг мүнгэн үгтөө.

Гэхэтэй хамта зарим ажахынуудта моральна урмашуулганууд зүбөөр хэрэглэгдэнэгүй. Мүрысөөнэй һарын гү, али кварталай дүнгүүдээр илажа гарагшадта тон бага мүнгэн шан олгогдоно. Тиихэдэ ажалшадые урмашуулха түсэбөөр һомологдоһон мүнгэн зөөри хэрэглэгдэнгүй үлэшэнэ. Үнгэрһэн 1980 ондо Далахайн совхоз энэ хэрэгтэ һомологдоһон 15 мянган түхэригэй оройдоо 6500 түхэриг, Дүтэлүүрэй совхоз 27 мянганһаа 16 мянгые, «Михайловский» совхоз 13700 түхэригһөө 2500 түхэриг гэхэ мэтээр гаргашалһан байна. Мүнгэ зөөри гамнаха, алмаха ябадал муу бэшэ. Теэд тэрэниие бодомжотойгоор хэрэглэжэ, мүрысэгшэдые урмашуулха гээшэ айхабтар ехэ удха шанартай бшуу.

Илагшад алишье талаһаа анхарал, магтаалда хүртэнэ. Харин гээгдэлдэ ороһон коллективүүд болон хүдэлмэрилэгшэдтэ анхарал тон һулаар хандуулагдана. Гээгдэлдэ ороһон шалтагааниинь элирүүлэгдэжэ, усадхаха хэмжээн дары абтанагүй. Хүдэлмэришэдэй гэмээр болоһон иимэ ушар эрид шангаар шүүмжэлэгдэнэгүй.

Мүрысөөнэй дэлисэ, экономикын болон хүмүүжүүлгын асуудалнуудые бэелүүлгэ гол түлэб ажалай эмхидхэлһээ, эрдэм наукын ба техникын түрүү аргануудые нэбтэрүүлэн хэрэглэһэнһээ ехээр дулдыдадаг. Энэ һанамжануудые «Туяана» гэжэ оёдолой нэгэдэлэй филиалай коллективэй эршэтэй хүдэлмэри гэршэлнэ. Оёдолшод түсэб, социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ, продукциингаа шанар һайжаруулна. 1981 оной даабаринуудые декабриин 28 болотор бэелүүлхэ зорилготойгоор тэдэнэр мүнөө ажаллана. СССР-эй Конституциин үдэрэй урда тээ 24 оёдолшод жэлэйнгээ түсэбые дүүргэбэ. Үшөө 44 оёдолшод Агуу Октябриин 64 жэлэй ойн баярые иимэ амжалтатайгаар угтахабди гэжэ үгэеэ үгэнхэй. «Туяана» нэгэдэлэй оёдолшодой 70 процентнь дунда һургуулитай, тэдэнэй олонхинь хэдэн мэргэжэлтэй, олон янзын хүдэлмэри бүтээхэ шадабаритай хүнүүд юм. Олониинь залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэд.

Партиин райком социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ һурган хүмүүжүүлэгшэдэй үүргэ дээшэлүүлхэ, дүй дүршэлыень дэлгэрүүлхэ асуудалда онсо анхаралаа хандуулдаг. Мүнөө манай хүдөө ажахын үйлэдбэридэ 276 һурган хүмүүжүүлэгшэд тоологдоно. Тэдэнэй дунда Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй хоёр депутат, арадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй 61 депутат оролсоно. Мүн 33 хүн СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнагданхай. Һурган хүмүүжүүлэгшэдэй 86 хүн партиин гэшүүд, 66-ниинь комсомолшууд юм.

Коммунис ажалай ударнигуудай дүүргэдэг үүргэ ехэ. Тэдэнэр бүтээсэтэ ажалаараа, урагшаа эрмэлзэһэн хараа бодолоороо хамта хүдэлэгшэ нүхэдэйнгөө ударидагшад болодог. Районой хүдөө нютагуудта коммунис ажалай 166 ударник тоологдоно. Энэ үндэр нэрэ солодо хүртэхын түлөө үшөө 1220 хүн тэмсэнэ. Мүн 17 бригадада иимэ нэрэ хүндэ олгогдоһон байна. Гэбэшье энэ һайн дүн бэшэ. Район дотор бүхыдөө 387 фермэ, бригада, гүүртэнүүд бии ха юм. Партийна эхин организаци бүхэн социалис мүрысөө саашадань үргэдхэхэ хэрэгтэ ажалша коллективүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ зуураа, үзэл сурталай, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри мартаха ёһогүй.

Мүрысөөндэ хабаадагша хүн бүхэн, мүн коллектив бүхэн бүхы юумэеэ гамтайгаар гаргашалха, ехэ продукци бүтээхэ зэргэтэй. Алмалта хэхэ социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ Зэдын комбинадай коллектив ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Жэл бүри партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан боложо, элдэб материал, түлишэ, зайн гал алмаха өөрынгөө арга боломжодо үндэһэлһэн тусхай хэмжээнүүд хараалагдадаг. Баялигаа гамнаха, алмаха талаар мүрысөөн Зэдын комбинадай цехүүд хоорондо һайнаар эмхидхэгдэнэ. Партком, профком, балансова комисси дүнгүүдые согсолжо, алмалта хэһэн цехүүдэй хүдэлмэришэдтэ Хүндэлэлэй грамота, мүнгэн шан, амарха путевко гэхэ мэтые барюулдаг юм. Баялигаа гамтайгаар хэрэглэхэ үдэр бүриин тэмсэл ябуулдаг тус коллектив мүнөө 3,5 мянган киловатт-час зайн гал, 319 тонно түлишэ, 103 тонно металл алмаад байна.

Гэбэшье арадай баялигта эзэн ёһоор ханданагүйбди. Мүрысөөндэ хабаададаг зарим совхозууд, предприятинууд алмалта хэхэ зүйлнүүдээ муугаар, доогуур тодорхойлно. Олонхи агитаторнууд, политинформаторнууд арадай хинагшадтай, «Комсомолой прожекторэй» эдэбхитэдтэй нягта холбоогүй байһаар. Тиимэһээ дутуу дунданууд олониитэдэ дуулгагданагүй, тэдэнэй хиналтада табигданагүй.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые олониитэдэ дары соносхохо, зэргэсүүлэн жэшэхэ, түрүү дүршэлыень бусадай ажалда нэбтэрүүлхэ зэргэтэйбди. Теэд энэ шухала асуудал дүүрэн хэмжээндэ бэелүүлэгдэнэгүй.

Жэшээнь, чековэ гуримда орожо эхилһэн Хамниин-совхозойхидой үүсхэлые районой ажахынууд дэмжэнэгүй. Харин тиихэдэ чек нэбтэрүүлһэнэй ашаар бүхы зүйлнүүд алмагдана. Эндэл эзэн ёһоор арадай баялигта хандаха ёһо заншал дэлгэрүүлэгдэнэ ха юм. Чековэ гурим 1978 онһоо хэрэглэгдэжэ, совхозой жасада олзо асарна. Нүхэр Г. Г. Базаровай хүтэлбэрилдэг хонишод 1980 оной дүнгөөр түсэблэһэнһөө 2362 түхэриг багаар гаргашалһан байна. Тиихэдэ 1 центнер ноохо үйлэдбэрилгэ түсэблэһэнһөө 43 түхэригөөр, мяханай нэмэлтэ шэгнүүр 23 түхэригөөр хямда болоо. Иигэжэ тус бригадын хонин бүхэн 36 түхэриг 80 мүнгэнэй олзо үгөө.

Үшөө нэгэ манай дутагдал гэхэдэ, социалис мүрысөөнэй ябаса, тэрэнэй дүн, түрүүшүүл гү, али урагшатайгаар хүдэлмэрилһэн хүнүүд тухай дары соносхохо хэмжээнүүдые зарим партком, партийна эхин организацинууд абанагүй, тэрэнэй политическэ удха шанарые мэдэрнэгүй. Иимэ ушарнууд «Межколхозстрой» нэгэдэлэй Захааминай ПМК, ДСУ-2 болон СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, Харацайн, Дүтэлүүрэй совхозуудай партийна организацинуудта үзэгдэнэ. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын үедэ Дүтэлүүрэй совхозой Ехэ-Цахирай отделениин үбһэшэдэй ажалай дүн саг соогоо согсологдоогүй, түрүүшүүл моральна болон материальна талаар урмашуулагдаагүй үнгэрөө.

Малай үбэлжэлгэдэ саг сооно бэлдэхэ ба тэрэниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ гэһэн Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой малшад болон мэргэжэлтэдэй абаһан социалис уялгануудтай танилсаад, энэ үүсхэлыень манай районой хүдөө ажахын ажалшад һайшаан дэмжэжэ, горитой хэмжээнүүдые бэелүүлжэ эхилээ. Мүнөө эхилһэн үбэлжэлгын хаһа малшадай, механизаторнуудай бүхы хүсэеэ элсүүлхэ саг. Энэ жэлдэ урда жэлэйхиһээ тэжээл багаар бэлдэгдээ. Тиимэһээ бии байгаа тэжээлээ буйлуулжа, шанаржуулжа малда үгэхэ гээшэ шухала. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд 10 хоног бүхэндэ согсологдожо, түрүүшүүлдэ улаан вымпелнүүд ба Улаан туг, мүнгэн шан барюулагдаха байна.

Үйлэдбэриин гол участогуудта партиин гэшүүдые олон болгохо хүдэлмэри ябуулагдана. Энэ жэл соо КПСС-эй гэшүүндэ абтаһан түрүүшүүлэй 72,5 процентнь хүдэлмэришэд юм. Бүхы коммунистнуудай хахадынь үйлэдбэриин гол һалбаринуудта ажаллана. Механизатор болон һаалишадай дунда партиин гэшүүд 29 процент, адуушадай — 17, мал адуулагшадай — 15 процент болоно.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө партийна эхин организацинууд социалис мүрысөө эмхидхэхэ, хүдэлмэришэдые эдэбхижүүлхэ хүдэлмэриеэ эрид дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Районой ажалшад социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, энэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые бухы дээрэнь нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ байха гээд найдагдана.

И. ГРИГОРЬЕВ,
КПСС-эй Захааминай райкомой секретарь.

МҮНӨӨДЭР—АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

Ороной харгы замууд. Хүндэ ашаатай автопоезднууд, автобусууд аяма халуундашье, янгинама хүйтэндэшье, үдэр, һүни илгаагүй энээгүүр ябадаг юм. Ороной транспортын гол һалбаринуудай нэгэнэй хүдэлмэри таһалгаряагүйгөөр үргэлжэлдэг байна. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ һалбаринигаа ажалшадай ямараар хүдэлжэ байһан тухай РСФСР-эй автомобильна транспортын министр Е. Г. ТРУБИЦЫН ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ХАРГЫ ЗАМУУД

—Евгений Георгиевич һалбаринтай һайндэр ургаса хуряалгын дүүрэлгэтэй тудалдаба. 1981 оной ургаса хуряалгада автомобилистнүүдэй ямараар хабаадалсаһан тухай хөөрэжэ үгыт.

— Ороной тарлалан дээрэ ургаса хуряалгын хүдэлмэри автотранспортнигуудта хододоо эршэтэй шанга үе болодог юм. Хүдэлмэриин хэмжээн эрид дээшэлжэ, тэдэниие богони болзорто гээлтэ хоролтогүйгөөр бэелүүлхэ гэһэн зорилго табигдадаг. Сагай уларилай хэды хүшэр бэрхэшээлтэйшье һаань, һалбаримнай энээндэ һайнаар бэлдэһэн байгаа. 20 мянга гаран шэнэ автомобильһаа хуряалгын автоколоннонууд бүридүүлэгдэһэн байгаа. Зарим районуудһаа овощ болон үрэ жэмэс Москва, Ленинград хотонуудта, РСФСР-эй бусад промышленна түбүүдтэ эльгээхын тула ехэ ашаа тээдэг хэдэн зуугаад авторефрижераторнууд хэрэглэгдээ.

Ургаса хуряалгын үедэ транспортын хэрэгсэлнүүдые хүтэлбэрилхэ гурим, мүн электронно-тоолон тодорхойлолгын машинануудые хэрэглэжэ, хүдөө ажахын продукци дары түргөөр, гээлтэ хоролтогүйгөөр зөөхэ хэрэг улам һайжаруулагдаһан байна. Малай тэжээл бэлэдхэжэ, газаагаа оруулхадаһь, автомобилистнүүд хүдөөгэй ажалшадта ехэ туһа хүргэбэ.

1981 оной ургаса хуряалга дээрэ жолоошодой ажалые һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар гол түлэб амжалта туйлагдаһан байха юм. Энэмнай нэн түрүүн бригадна арга болоно.

—Партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулагдажа, РСФСР-тэ ниитын хэрэглэмжын автотранспортые хүгжөөхэ комплексно программа табигдана. Тэрэ ямараар зохёогдон бэлдэгдэжэ байна гээшэб?

—Энэ программа 1981—1985 онуудта, мүн 2000 он хүрэтэрхи үедэ бэелүүлэгдэхээр хараалагдана. Хүтэлбэрилгын гуримые һайжаруулха, хүтэлбэрилгын аппарадые барижа байлгада гаргашалагдадаг гаргашануудые хороохо хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхэ байна.

Машина, механизмуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Ашаа зөөхэ талаар предприятинууд болон эмхинүүдэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые эгээл гүйсэт дүүрэнээр хангаха арга олгоһон хэдэн асуудалнуудые шиидхэхэ ушартай болохо байнабди. Ашаа графигай ёһоор зөөжэ, хүрэхэ газартань хүргэдэг, нэгэ газарһаа хүтэлбэрилэгдэһэн аргые улам үргэнөөр хэрэглэхэ гээшэ энэ талаар гол арга нөөсэ болоно.

Транспортно-экспедиционно хангалга гэдэгые саашадань нарижуулан хүгжөөхэ шухала. Түмэр замшадтай харилсаа холбоомнай бэхижэхэ байна.

Контейнерээр, мүн багса багсаар ашаа зөөлгэ хүгжөөгдэнэ. Энэнь предприятинуудые хангалгые һайжаруулха байна. Нёдондо жэлэй түрүүшын хахадайхитай жэшэбэл, энэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй 6 һара соо министерствын өөһэдынгөө контейнернүүдээр ашаа зөөлгэ 9 процентээр үргаа.

Энэ үргалта элшэ хүсэ ехээр гаргашалха эрилтэ табиба. Богони болзор соо олон арбаад контейнерно талмайнууд баригдаһан, хэдэн зуугаад автомобильнууд шэнэдхэн түхеэрэгдэһэн байна. Арадай ажахын хамжаанай холбоое хүгжөөлгэтэй, предприятинуудые тусхай шэглэлтэй болголготой зохилдуулан, ороной автомобилистнүүд областьнууд хоорондын, республиканууд хоорондын ашаа зөөлгые хүгжөөнэ. Ашаа зөөлгын богони харгы замуудта түмэр замшадые һэлгэнэ. Табан жэлэй һүүл багта городууд хоорондын ашаа зөөлгэ саашадаа хүгжөөгдэжэ, эдэнэй ашаанай эрьесэ, 1980 онойхитой жэшэбэл, 1,8 дахин дээшэлхэ байна.

Томо ехэ хэмжээтэй, хүндэ ашаа зөөлгэ амжалтатайгаар хүгжөөгдэнэ. Машинанууд болон агрегадуудай хүсэнэй түргөөр ургажа байһан мүнөө сагта энэмнай илангаа шухала удха шанартай юм. «Спецтяжавтотранс» нэгэдэл түсэбөөр хараалагдаһан, бэлэдхэгдэһэн ажал хэрэгүүдые тодо наринаар бэелүүлнэ. Энэ жэлдэ СЭВ-эй гэшүүн-оронуудта элдэб ашаан мүн лэ хүргэгдэжэ эхилхэ.

—Пассажирнуудые хангалгын ямар шэнэ арга онолнууд түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ нэбтэрүүлэгдэхэ бэ?

—Пассажирнуудые зөөлгые нарижуулан һайжаруулха гээшэ һалбаримнай гол зорилгонуудай нэгэниинь байһаар. Эндэ дутуу дунданууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон юм. Россин хото городуудта ашаа зөөлгые хүтэлбэрилхын тула энэ жэлдэ дары түргөөр хүтэлбэрилхэ 20 гаран түб байгуулагдаа. Автобусой 2800 харгы замай хүдэлсөнэй гурим, расписани һайжаруулагдаһан байна.

Бууса шадарай участогуудһаа хуряагдаһан продукциие дэлгүүр дээрэ гаргажа худалдалгые хүнгэдхэхын тула һалбаримнай мэргэжэлтэд ашаанай-пассажирска автобусууд гэдэг шэнэ түхэлэй машинануудые бүтээжэ байнхай. һаа... город шадарай хабгы... лаар ябадаг болохо...

— Ашаг... урын ... жэл түлишэ болон ... нуудые илангаа ... һайнаар гаргашалха ... го табина. Энээнэй түлөө ... автотранспортнигууд ... мүрысэнэб?

—Агууехэ Октябри... жэлэй ойе бухы ... най ажалай туйлалта... угтахые бэлдэжэ ... мүрысөөн улам үргэн... тэй болоно. Манай ... доторой нөөсэнүүдтэ ... һайнаар хандаха шухал... һан тухай КПСС-эй ... съезд дээрэ нүхэр Брежневэй хэһэн элид... хи захяа заабариие ... шон мэргэжэлтэ бүхэн ... жа ябаха ёһотой.

Жэлэй эхинһээ хойш... нистерствын предприя... эмхинүүд ехэ бензин, ... зельнэ түлишэ ар... Хэдэ хэдэн түрүү авто... приятинуудта «Түлишэ... шэ хүсэнэй нөөсэнүүд... тай һайнаар гарга... жэшээтэ предприяти... нэрэ зэргэ олгогдоо.

Москвагай гүйсэдх... митедэй городской ... жирска транспортын ... управлениин түрүү ... шодой 4 миллион ... литр бензин, 3 милли... хай литр дизельнэ ... алмаһаниинь һургаал ... жэшээ болоно.

Иимэ жэшээнүүд ... олошоржо байнхай. Т... табан жэлэй түрүүшын ... дэ үндэр үрэ дүнгүүд... лажа, энээндэ эзэн ... гамтай һайнаар, ар... ехэтэйгээр хандадаг ... риимнай ажалшад зам... лууршад болонхой. ... мянгаад ханинарынь ... жэшээ дагана.

(ТАСС)

Энэ жэлдэ өөрынгөө заншалта һайндэрые «Главбурятстройн» 1-дэхи автобазын Селенгинск поселогой гаражай коллектив эрхим амжалтануудаар угтаба. Юуб гэхэдэ, энэ үдэр тус коллективтэ хоёр дабхар һайндэр тохёолдобо. Автогаражай коллективэй эмхидхэгдэһээр 25 жэлэй ой гүйсэбэ бшуу.

АМЖАЛТААР УГТАБА

Коллективэй 1981 ондо абаһан социалис уялганууд дотор «Гүрэнэй түсэбые энэ жэлэй декабриин 26-да дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 5000 тонно арадай ажахын ашаа шэрэхэ» гэжэ бэшэгдэһэн нэгэ пункт бии. Энэ уялгын сум дүүргэгдэхэ байһаниинь бүри мүнөө эли болонхой гэхэдэ алдуугүй. Энэ жэлэй юһэн һарын түсэб 106,4 процент бэелүүлэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 70.700 тонно ашаан арадай ажахыда зөөгдөөд байна. Энэ хадаа тус коллективэй бухы хүдэлмэришэдэй —жолоошод, слесарьнууд болон бусадай эршэтэ ажалай үрэ дүн болоно.

Эрхим түрүү хүнүүдэй дундаһаа эндэхи хүдэлмэришэд коммунист Юрий Георгиевич Ивановые нэрлэдэг. Тэрэ 1967 ондо жолоошодой курса дүүргэһээр эндэ хүдэлнэ. Юһэдэхи, арбадахи табан жэлнүүдэй ударник Юрий Иванов мүнөө арбан нэгэдэхи табан жэлыешье эрхимээр эхилэнхэй. Сүт хамта хүдэлдэг нүхэдынь тэрээндэ ехэ этигэл найдабари үзүүлжэ, Селенгинскэ поселково Соведэй депутадаар һунгаа һэн. Мүн тэрэ КПСС-эй Кабанскын райкомой гэшүүн юм.

Петр Степанович Козлов олон жэлдэ жолоошодой бригадые ударидана. Бригададань арбан долоон жолоошод юм. Бултадаа эрхим һайнаар хүдэлдэг. Бригадын гэшүүн бүхэн үдэр бүриингөө даабариие дунда зэргээр 10—15 процентээр үлүүлдэг. Хайр шорой, цемент, модон, шулуун, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүд гэхэ мэтэ барилгын материалнуудые хүсэтэ «МАЗ», «КамАЗ»-ууд шэрэдэг юм. Петр Степанович өөрөө Ажалай Алдар Солын III шатын орденоор, «Гэнэ усалгүй ажалай түлөө» гэһэн 1 шатын тэмдэгээр шагнагданхай.

Мүнөө 1981 оной декабрь һарын түсэбөөр ажаллана.

Селенгинскдэ целлюлозно-картоной комбинадай баригдажа эхилһэн сагһаа хойшо эндэ Михаил Григорьевич Силаев хүдэлдэг. Ажалай ба дайнай ветеран, коммунис ажалай ударник Михаил Силаев гушан жэлдэ машина жолоодоно.

Слесарь-моторист Иннокентий Николаевич Антипенский энэ коллективтэ хоёрдохи жэлээ хүдэлнэ. Ажалай ветеран, дээдэ гарай мэргэжэлтэ Иннокентий Антипенский оролдосотой ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлдэг юм. Коммунис ажалай ударник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Олон удаа Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

Энэ мэтэшэлэн тоолобол, ажалай түрүүшүүл, эрхим мэргэжэлтэд эндэ олон юм.

Тус гаражай машинануудай 85 процентнь хүушаранхай. Гэбэшье ажалда гарангүй зогсохо машинанууд хомор байдаг. Юуб гэхэдэ, заһабарилгын албанда ехэ анхарал хандуулагдана. Мүн жолоошодой мэргэжэлшье эндэ өөрын үүргэтэй. Эндэхи 125 жолоошодой 85-ниинь нэгэдэхи классай мэргэжэлтэд юм. Оройдоол 23 хүниинь гурбадахи класстай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Слесарь-моторист һурган хүмүүжүүлэгшэ И. Н. Антипенский (дундань) залуу слесарьнүүд С. Лазуткин (зүүн гарһаа), А. Кыштымов гэгшэдтэ зүбшэл заабари үгэжэ байна. 2. Жолоошон Ю. Г. Иванов.

М. СУТУРИНАЙ фототекст.

БУЛА[ДА] ХАЙЛУУЛАГША[ДАЙ] ВАХТ[А]

ЛИПЕЦК. Эндэхи ... гнууд Агууехэ О... һайндэрые ажалай эрх... гүүдээр угтана. Ново... заводой нэгэдэхи конв... цехэй ашаглалгада ор... һанһаа хойшо 50-дахи ... он тонно булад хайл... ба. Хараалагдаһан бо... һураггүй урид иимэ ... лагдаа.

Уралмашай колл... нягта холбоо барисаа... эндэхи хүдэлмэришэд ... хүүдые шэнэдхэн ... байнхай. Конверторн... үйлэдбэриие зогсоонгү... түхеэрэлгэнь һэльбэгд... Тиигэжэ үйлэдбэриин ... хоёр дахин шахуу нэ...

Түсэбтэ табан жэл... рүүшын жэлдэ техник... бэн шэнэлһэнэй ба те... нарижуулан һайжару... ашаар цехэй коллек... мянган тонно булад ... хайлуулха байна.

АЖАЛА[Й] ХАРИЛСА[А] ХОЛБОО

ТУКУМС (Латвиин ... «Дзимтене» колхоздо ... ложо үнгэрһэн ургасы... дэртэ гурбан респу... таряашад мүрысөөнэй ... дые согсолбо. Украин... Островскиин нэрэмжэ... Белоруссиин Калинина... рэмжэтэ ажахынуудай ... нигууд эндэ ерээ юм.

Гурбан колхозой хо... хи хани барисаан ... һүүлдэхи хүшэр хүнд... нүүдтэ мүндэлһэн юм... таряашадай түрүүшын ... ажахы эмхидхэхэдэнь ... ба белорус ханинары... һалаа һэн. Техникэ, үр... рэнгэ үгэдэг байһан.

Мүнөө «Дзимтене» ... нер-колхоз болонхой. ... тэдэнэй хани барисаа... неошье туһалдаг ба... Латвиин газар дээрэ ... ургуулагдаһан «огоне... тын хартаабха ба ... сортын хара таряан ... баян ургаса үгэдэг. У... да ба Белоруссида ... механизаторнуудай түр... дүршэлые амжалтатай... рэглэнэ.

(ТА[СС])

Амалаадай совхозой нэгэдэхи отделениин тугалшан У. Н. Ивановагай ажалайнь алдар соло нютаг нугаараа нилээд суурханхай. Тэрэ мал ажахыда бүри залууһаа хойшо хүдэлжэ, үетэн нүхэдтөө, аха захануудтаа, нютагайнгаа зондо хүндэтэй болонхой.

БАЯН ДҮРШЭЛТЭЙ ТУГАЛШАН

Уда Ильинична түрүүн «Путь к коммунизму» колхоздо (мүнөө Амалаадай совхозой Россошиныһ отделени болонхой) һаалишанаар, үхэршэнөөр ажаллаһан байна. Һүүлдэнь совхоз болоһонһоонь мэйшэ үхэршэнөөр, тиигээд 8 жэлэй туршада таһалгаряагүй тугалшанаар хүдэлнэ.

— Манай Уда Ильинична даадһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг хүн,— гэжэ һү һаалиин фермые даагша, зоотехник мэргэжэлтэй К. В. Баядаев бидэндэ магтан хөөрэбэ. — Ажалдаа нягта бэрхэ, ямаршье мэргэжэлтэдһээ үлүүгээр малаа мэдэдэг, ехэрхүүзан гаргадаггүй, хамтын хэрэгэй түлөө хододоо тэмсэжэ ябадаг эхэнэр юм.

Хэнэйшье мэдэһээр, һая гараһан тугалнуудаа түрүүшын үдэрһөө һайнаар, зүбөөр эдеэлүүлхэ, түлжүүлхэ гээшэ тугалшадай гол уялгань боложо үгэдэг. Эгээл энэ үедэ нарай нялха бэеынь элдэб үбшэнһөө һэргылэн, түргөөр томо болгохын, бэежүүлхын хойноһоо Уда Иванова хэды оролдолго гаргана гээшэб? Нигэжэ тэрэ совхозойнгоо нилээд олон тугалнуудые түлжүүлһэн байхэ.

Энэ жэлэй хэды хүндэ хүшэр байгаашье һаань, ажахынгаа хүтэлбэрилэгшэдэй дурадхалаар Уда Ильинична нарай тугалнуудые 2 һара болоторнь харууһалдаг болобо. Тэрэ 1981 ондо дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоходоо арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр уялга абаа һэн. Урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлхын хойноһоо Россошиныһ отделениин түрүү тугалшан энэшье жэлдэ һайнаар ажаллажа байнхай.

Байгша оной 8 һара соо 84 тугал түлжүүлжэ тушаагаа. Мүнөө үшөө 40 тугал даажа абаад, гарза хоролтогүйгөөр томо болгожо байна. 1981 оной найман һарын туршада тэрэнэй даадаг бүлэгһөө тугалнуудые шэгнээд үзэхэдэнь, шэгнүүрэйнь нэмэлтэ сүүдхэдэ 850 грамм болоо һэн. Харин үнгэрэгшэ һарада тугалынь дунда зэргээр 962 граммаар нэмэһэн байна. Иимэ дүн туйлаһандаа У. Н. Иванова районойнгоо тугалшадай дунда түрүүлжэ гараба.

Энэ ажалша бэрхэ эхэнэртэй оло дахин уулзаһан. Хүдэлмэритэйньшье һайса танилсаһан байнаб.

Уда Ильинична Иванова һүүлэй жэлнүүдтэ хододоо социалис мүрысөөндэ илажа гарадаг. Һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө райкомой болон райгүйсэдкомой, совхозой дирекциин болон парткомой зүгһөө Хүндэлэлэй грамотаар оло дахин шагнагдаһан, «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн дүрбэн тэмдэгээр, СССР-эй ВДНХ-гай бронзо медаляар ба үнэтэ бэлэгээр урмашуулагдаһан байна.

У. Н. Иванова энэ ажалайнгаа хажуугаар ниитын хэрэгтэ шударгыгаар хабаададаг юм. Тэрэ хоёрдохёо райсоведэй депутадаар һунгагдаһан, хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссиин гэшүүн.

Һаһанайнгаа нүхэр Н. Г. Ивановтой 5 үхибүүдые хүмүүжүүлжэ байна. Нүхэрынь энэл фермэдэ үхэршэнөөр хүдэлдэг юм. Ехэ басаган Лидэнь нютаг... больницада тогоошоно... лодя хүбүүниинь нэгэд... деленидээ механизатор... дэлнэ. Ольга 9-дэхи к... Андрей 7-дохи, тон бага... шань 4-дэхи класста ... на.

— Хойто районуу... дэлдэг зондо ямар е... хэ байдал тогтоогоо ... Манай үхибүүд һург... һурахадаа гүрэнэй ... тэдхэмжэ дээрэ байна... жэ гүрэн, түрынгөө ... жо байхада, хэн ... хүдэлхэб даа, — гэж... Ильинична үнэн зүр... хэлээ һэн.

Ажалша бэрхэ эбэ... най гэр бүлэ Иван... парти болон правите... даа харюу болгон, ... ажалаараа суурхажа ...

В. НИНДА[К...]
Баунтын район.

БИБЛИОТЕКЭНҮҮДЭЙ ГОЛ ҮҮРГЭ

«Үзэл сурталай, политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие саашадань hайжаруулха тухай», «Ажалшадые коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлгэдэ ба эрдэм техникын хүгжэлтэдэ библиотекэнүүдэй дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ тухай» гэhэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудые бэелүүлэн, Улаан-Үдэ хотын нэгэдэмэл библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд уншагшадай эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангахын тула оролдоно.

Мүнөө үедэ КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэ үндэhэлэн, олониитын дунда съездын материалнуудай, документнүүдэй удха шанарые ойлгуулха, КПСС-эй экономическа ба уласхоорондын политика тушаа хүн зониие дэлгэрэнгы мэдэсэтэй болгохо зорилго табигдана. Совет ажабайдалай ёho гурим, шэнэ Конституци тухай литература үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. «КПСС — манай үе сагай ухаан бодол, нэрэ хүндэ, hэшхэл мүн», «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» гэhэн гаршагтай выставкэнүүд городской библиотекын филиалнуудта нээгдэнхэй.

Ажалшадые коммунис үзэл бодолтойгоор, Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ общественнэ гол зорилго болоно. Хүн бүхэн ниитын хэрэгые хэзээдэшье дээгүүр табижа, общественнэ урда харюусалгатай байhанаа мэдэрхэ ёhотой. Иимэ үзэл бодол бүрилдүүлхэ хэрэгтэ библиотекэнүүдэй үүргэ тон ехэ гээд тэмдэглэхээр.

«Үзэл бодолой талаар хүмүүжүүлгэ ба библиотекэнүүдэй зорилгонууд» гэhэн темээр hая хотын түбэй библиотекэдэ тусхай семинар үнгэргэгдөө hэн. Ашатай туhатай хөөрэлдөөнэй үедэ хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар бэшэгдэhэн номуудые олоной дунда тарааха, библиотекэнүүдэй энэ талаар ябуулдаг хүдэлмэриин онол аргануудые hайжаруулха тухай зүбшэн хэлсэлгэ дэлгэрээ. Дүй дүршэлөө андалдан мүн лэ hонирхолтойгоор үнгэрөө. Республикын политгэгээрэлэй байшангай библиотекые даагша Н. Ф. Налётова семинарта уригдажа, 1981—1982 онуудтахи партиина hуралсалай гол шэглэлнүүд тухай хөөрэhэнэй удаа, булта библиотекарьнуудые комсомолой ба партиина hуралсал эмхидхэгшэдтэ туhаламжа үзүүлхыень уряалhан байна.

Түбэй городской библиотекэ ба тэрэнэй 22 филиал Улаан-Үдын ажалшадые хангадаг гээшэ. Гэхэhээ гадна хотын предприятинуудай дэргэдэ хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые хангадаг 95 библиотекэ хүдэлдэг. Библиотекэнүүдэй фондодо хамта дээрээ 588.234 ном тоологдоно. Хотын нэгэдэмэл системын библиотекэнүүд жэл бүри 54 мянган уншагшые хангажа, 1 миллион 529 мянган ном уншалгада үгэдэг, тэрэ тоодо ниитын-политическэ удхатай номууд 329 мянганда хүрэнэ гэхэ гү, али хүнүүдтэ үгтэдэг бүхы номуудай 22 процентнь болоно. Энэ баримта юу гэршэлнэб гэхэдэ, библиотекарьнууд ниитын-политическэ удхатай литература дэлгэрүүлгэдэ онсо анхарал хандуулна. Сэрэгэй албан тухай номой долоон хоног, дайнда баатарай үхэлөөр унаhан сэрэгшэдэй дурасхаалые мүнхэлэлгын үдэшэ, эрэлхэг зоригой хэшээлнүүд, патриотическа удхатай шүлэг, зохёолнуудые уншалга гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд олоор үнгэргэгдэдэг. Уншагша бүхэнэй эрилтые хараада абаха, илангаяа залуушуултай хүмүүжүүлгын удхатай хөөрэлдөө эмхидхэхэ гээшэ тон шухала дээрэ тоологдодог. Илангаяа ерээдүйнгөө мэргэжэл шэлэхэдэнь, түрүү үзэл бодол баримталан ажаhуухадань туhаламжа үзүүлэгдэдэг. «Түрэл хотодомнай, республикадамнай хэрэгтэй мэргэжэлнүүд» гэhэн темээр үдэшэнүүдэй үнгэргэгдэхэдэ, элдэб мэргэжэлэй түлөөлэгшэд, техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай багшанар уригдадаг, «Ямаршье хүдэлмэри хүндэтэй» гэhэн номой выставкэ суглараагшадай анхаралда дурадхагдадаг.

Тодорхой хэмжээнүүдые дурдая. Нэгэдэмэл библиотекын 1-дэхи филиалые даагша Л. Н. Тумурова дүтэ ажаhуудаг hурагшадтай мэргэжэл шэлэхэ асуудалаар саг үргэлжэ хөөрэлдөө үнгэргэдэг байха юм. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд 9-дэхи hургуулиин багшанарай коллективтэй харилсаа холбоо тогтоонхой. 13-дахи филиалайхид баhал өөрын дүршэлтэй болонхой. hая эдэнэр мяха, hү болбосоруулха талаар мэргэжэлтэдые бэлдэдэг техникумэй директорэй орлогшые, техническэ мэргэжэл олгодог 7-дохи училищиин багшанарые уряа hэн. 9-дэхи филиалда «Ямаршье хүдэлмэри хүниие шэмэглэдэг» гэhэн номой выставкэ эмхидхэгдээ.

Номдо дуратайшуулай анхаралда «Романтик» гэhэн клуб хотын библиотекэдэ нээгдээ. Мүн «Шэнэ общество — шэнэ хүн» гэhэн лектори уншагшадта hайшаагдаа юм. Ямар темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүд болоноб гэбэл, «Хилын саанахи шинии үетэн», «Хүн—хүнүүдэй дунда», «Ерээдүй сагнай ямар байхаб?» гэhэн зарим темэнүүдыень нэрлэмээр. hүүлэй үедэ Октябрьска райондохи 13-дахи филиалай хүдэлмэрилэгшэд үзэл сурталай, политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ябуулгые шангадхаха гээд тэмдэглэмээр. Эндэ «Гоё hайханай орон соо» гэhэн клуб хүдэлдэг, искусствын темээр литература тараалга дээдын хэмжээндэ ябуулагдана. «А. Блок хүгжэм соо», «С. Грибоедов — хүгжэмшэн», «Бүхы үдэшэсэ — манеж дээрэ» гэhэн хөөрэлдөөн болоhон, тематическа выставкэнүүдтэ хоморой шухаг номууд табигдаhан байна. Библиотекарьнууд залуу хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ зорилготойгоор промышленна предприятинуудта хүрэжэ, шэнэ номууд тухай мэдээсэдэг, түрүү дүй дүршэл тухай хөөрэhэн номуудые уншагшадта хүргэдэг заншалтай.

15-дахи филиалые даагша З. Ф. Бутина үйлэдбэритэй нягта холбоо байгуулгада мүн лэ hанаалаа ехээр табилсадаг юм. Жэшээлхэдэ, харгы-барилгын 2-дохи управлениин хүтэлбэрилэгшэдтэй саг үргэлжэ уулзадаг, предприятиин цехүүдтэ шэнэ литература тухай мэдээсэлнүүдые үлгэдэг, хүдэлмэришэдые библиотекэдээ уридаг. Тиихэдэ библиотекын 1-дэхи, 5-дахи, 4-дэхи филиалнууд уншагшадай конференци, литературна үдэшэнүүдые, уран зохёолшодтой уулзалгануудые ажалша коллективүүдтэ үнгэргэлгэдэ туhалалсадаг юм.

Нэгэдэмэл системын городской библиотекэнүүдтэ хамта дээрээ 80 хүдэлмэрилэгшэд хүдэлдэг, тэдэнэй 61-ниинь дээдэ эрдэмтэй юм.

Уншагша бүхэнэй мэдэсэ шадабариие, мэргэжэлые, сэдьхэлэйнь эрилтые харадаа абан, үзэл бодолой талаар үнэн зүбөөр хүмүүжүүлгэдэ хубитаяа оруулха гээшэ библиотекэнүүдэй гол зорилго мүн гээд хөөрөөнэйнгөө түгэсхэлдэ тобшолмоор.

Г. КОКОРИНА,
Улаан-Үдын түбэй городской библиотекын методист.

МОСКВА ШАДАР БОЛОhОН БАЙЛДААНУУДАЙ 40 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

МОСКВА. Дайнай болон ажалай ветеран, коммунист, Москвагай 1-дэхи часай заводой мүлигшэ А. П. Евстигнеев дайшалхы намтараа Москва шадар болоhон байлдаануудhаа эхилээд, Берлиндэ дүүргэhэн, Ленинэй хоёр, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудтай нүхэр Евстигнеев арбадахи табан жэлэй дүнгүүдээр Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда эрэлхэгээр унаhан хүбүүдэн, өөрынгөө түлөө тэрэ мүнөө болотор хүдэлhэн зандаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дайнай ветерануудай үдэшэ. А. П. Евстигнеев (дундань) «Время» программын дамжуулгада үгэ хэлэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

МЭРГЭЖЭЛЭЭРЭЭ ЭРХИМЛЭБЭ

Арадай депутадуудай районно Совэдэй гүйсэдком Закаменск хотын «1981 бюджетнэ оной тоо бүридхэлэй эрхим бухгалтер» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө конкурс үнгэргэбэ.

Районой финансын таhагые даагша Ц. Ц. Николаев тус конкурсые нээжэ, бухгалтерай мэргэжэл, тэрэнэй үүргэ, уялгануудые дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриинь эдэбхижүүлхэ тухай онсо тэмдэглээ. Гадна социалис зөөриие хамгаалха, хинаха хүдэлмэриие hайжаруулха, тоо бүридхэл нарижуулха гэhэн зорилго бухгалтернуудай урда табигдана гэжэ тэрэ хэлэhэн байна.

Комиссиин түрүүлэгшэ Т. Ц. Жигжитова конкурс үнгэргэхэ тухай гурим соносхоо. Республикын Финансын министерствын бухгалтер-эксперт А. А. Хомяков энэ хэмжээ ябуулгада хабаадалсажа, өөрынгөө сэгнэлтэ үгэлсөө.

Дүнгүүдынь абаад харахада, районой арадай гэгээрэлэй таhагай нэгэдэмэл бухгалтериин ахамад бухгалтер Г. Л. Поломошнова нэгэдэхи hуури эзэлээ. Илагшын лентэ, диплом, үнэтэ бэлэг энэ хүндэ барюулагдаhан байна. Хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые районой больницын нэгэдэмэл бухгалтериин хүдэлмэрилэгшэд Т. В. Позднякова, А. Н. Перевозчикова гэгшэд эзэлээ.

Г. ОЧИРОВ.

Манай уран зохёолшодой шэнэ бүтээлнүүдhээ

Ардан АНГАРХАЕВ

МҮНХЭ НОГООН ХАСУУРИ

РОМАНhАА ХЭhЭГ

...Дэбшэн улаан гадартай дипломтойгоор университедээ дүүргэжэ ерээд байгаа hэн. Хэдэн залуушуулай үдэшэ орой болотор, Дэбшэнэйнгээ амжалтые тэмдэглээд, Шаралдайнхиhаа гарахадань, тэдэ хоёр үлэшөөд hэн. Мэдэгмаа Дэбшэниие үнеэдтэмни мотоциклаараа хүргэжэ үгыш гээ. Тиихэдэ баhал хэншье энэ гэр соо үгы hэн. Мэдэгмаа баhал иигээд Дэбшэнэй урда ерэжэ hуушоо бэлэй. Баhал иимэ бүүдэгэр лаампа аhажа байгаа. Заримдаа юумэн юундэ иигэжэ тон адлиханаар эрьежэ ерэгшэб! Теэд тиигэншьегүй аргагүй. Мэдэгмаа арбан табан жэл соо hаалишанаар ажаллажа байна ха юм. Теэд юун гайхал байхаб, арбан табан жэл соо үбэлжөөндэ Хасуурита ошоод, Үнсэгтэдөө зуhана. Арбан табан жэл соо тон адлиханаар ногооной хүхэрхэдэ, модоной намаалхада, хагдархада, хэншье гайхахагүйл. Хүнэй ажабайдалда хэдэн жэл болоод, нэгэ адлишуу юумэнэй эрьен тохёолдоходо, ехээр үнэншэжэ ядаhанайшье хэрэггүй. Мэдэгмаада иигэжэ бодоходонь, үбшэнтэй байба. Теэд тиихэдэ, үүр хираалжа байхада, Дэбшэнэй эгээн нангин үгэ хэлэхыень хүлеэжэ хэбтэхэдэнь, харин тэрэнэй шэхэнэйнь тэндэ халта хушуугаараа хүрөөд, тэбдэн газаашаа гарашахада, Мэдэгмаада хэды үбшэнтэй байгааб! Аяар зургаан жэл соо бүүмэйлжэ, хүлеэгдээгүйгөөр түрэшэhэн хүбүүгээ эхэнэрэй үргэhэндэл абажа ябаhан дуран дээгүүрнь алхаад гарашоо бшуу. Мотоциклаа түрд гэтэр дуугаргаад, харбаhан hомондол уржаганаса арилшахань лэ соностоо. Гал мэтээр... Гал мэтээр хайрагүйгөөр, шатаахал ёhотой юумэеэ шатааhан мэтээр, Мэдэгмаатай энээхэн сагаа үнгэргөөд арилшабал даа...

Галай дүлые тогтоохо, утааень зогсоохо, үнэhыень hалхинhаа аршалха аргагүй... Жэл болоод, Мэдэгмаа Ломбын хүбүүн Цезарьтэ хадамда гарашоо hэн. Хүбүү түрэhэн сад, удангүй hалашоо...

«Хаагуур галай дүлэн мэтээр соробхилоод, мүнөө ерээд hуунабши? Юундэ танигдахагүйгөөр ондоо болообши?— гэжэ Мэдэгмаа hуражархин алдаба. — Дүлэншни унтаршоо гү, али ууяжа байhан сог мэтэ хүгжэхэ сагаа хүлеэнэ гүш? Али томооржо, ухаа орожо, хагданда аhаhан түймэр бэшэ, гуламта соохи гал мэтэ болоо гүш?»

Теэд Мэдэгмаа иигэжэ хэлэбэгүй. Хэзээдэшье иимэ үгэнүүдые хэлэхэгүй. Теэд энэ бодолынь иимэ үгэнүүд болон холболдоошье бэшэ, юрэл зурагта мэдэрэлээр зуралзан үнгэрөө юм ааб даа.

—Агнажа эсээ гүш? — гэжэ асууба.

«Мэдэгмаа, Мэдэгмаа... Эрдэмтэн бэшэ хүниие эрдэмтэн гэхэш, агнаагүйе ангуушан болгохош. Үбшэнтэй газарыемни өөрөөшье мэдэнгүй дайражал hуунаш», — гэжэ Дэбшэн шэбшэбэ.

— Эсээб,— гэжэ хэлэбэ. — Хараhанай намаг соогуур нугаhа, галуу буудажа бэшэ, саарhа эрээлжэ эсэшооб.

—Нютагтаа амараад, хүсэ шадал ороод, городоо ошоно аабзаш, — гэжэ Мэдэгмаа үхибүү hамааруулhан мэтээр хэлэбэ. — Зундаа хура бороотой байhан хадаа, хуурай намар болохо гэжэ хэлсэнэ.

—hайхан лэ намар болохо хэбэртэй, — гэжэ Дэбшэн зүбшэбэ. — Теэд гэдэргээ хото городоо бусахагүйб.

— Тэндэхи ажалаа дүүргээ гүш?—гэжэ Мэдэгмаа эсэбэритэй хүшэр ажалаа дууhажархиhандань баярлаба хаш.— Теэд хүдөөдэ ямар ажал хэхэ хүмши?

—Нэгэ ажал олдоно ааб даа. Хоёр гартай хүн хэнhээ хойнотобо гээшэбиб?..

—Хара ажалда ябаха бэшэш даа, — гэжэ Мэдэгмаа hанаа амархан дуугарба. —Ямар нэгэн ноён гү, али мэргэжэлтэн болоод hуухаш. hургуулиин директор гү...

—Хара ажал намда үшөөл hайн, — гэжэ Дэбшэн үни бодожо үзэhэн юумэн тухайгаа мэтээр хэлэбэ.

Мэдэгмаа Дэбшэнэй хүүртиг дорохи хүдэр бэшэ мүрэ зэмыень, жэбжэгэрээ алдаагүй бэеыень, стол дээрэ хэбтэhэн утонууд хургануудтай сагаахан гарыень хараад абаба.

—Мэдэгмаа, — гэжэ Дэбшэн хоолойгоо шэшэрүүлэн hагад хүсэлэн дуугарба. — Хэдэн жэл соо теоретическэ физикын нэгэ асуудал дээрэ хүдэлөөб. Теэд тэрэмни хэрэггүй болошоо... Ямар асуудал юм, яагаад хэрэггүй болошооб гэжэ шамда хэлэхэдэмни ойлгохогүйш. Физик мэргэжэлтэй хүншье бултыень ойлгохогүй. Юрэл, яагаашье hаа, буруу бодолтой байhан байгааб.

—Теэд ондоо... юумэн..,— гээд Мэдэгмаа торосолдошобо, — Ондоо... асуудал абахаш.

—Ондооее абахагүйб! —гэжэ Дэбшэн хэлэбэ. — Ондоонуудынь hонигүй, намда шухала бэшэ юм. Тэдэнээр носолдохо зоншье үсөөн бэшэ.

—Мэдээ хүн аабзаш,—гэжэ Мэдэгмаа хэлэбэ. — hонигүй, шухала бэшэ гэжэ hанаа hаа, абаhанай хэрэггүй. Теэд тэрэ ажалыешни хэн буруу гэжэрхёоб? Профессорнууд, академигууд гү?

—Тэдэнэрэй зариманиинь буруушье гээ юм, нүгөөдүүлынь туршаадшье үзөөр гээ. Теэд ганса өөрынгөө асуудал дээрэ хүдэлхэ гэхэдэмни, эрдэм шэнжэлэлгэнүүдэй түсэбтэ оруулаагүй дээрэhээнь, хажуугаарнь ондоо ажал хэлсэхэ баатай болооб. Ехэшье орёо хүндэ ажал бэшэ hэн. Хэрбээ ши хараа hаа, эрдэмтэнэй ажал гэжэ үнэншэхэгүй hэнши. Бишыханууд, түбхэгэр шулуудые элдэб түхеэрэлгэнүүд соогуур оруулжа, гаргажа hууха байгааб. Өөрынгөө гол ажалые забhартань, үдэшэ үглөө, hүниндөө, амаралтынгаа үдэрнүүдтэ, зунайнгаа амаралтада хэдэг hэмби. Дүрбэн жэл болоод, тоололгонууд соомни нэгэ-хоёр юумэн тааралдажал үгөөгүй. Жэшээлхэдэ, үхибүүдэй наададаг зургаан тээгээ зурагтай тэбхэрнүүд бии ха юм. Тэдэниие бэе бэедэнь хоноон табихада, үльгэрэй баабгай, шоно, үнэгэн гэхэ мэтэ юумэнүүд бии бологшо бээз? Нэгэшье тэбхэрые буруу табяа hаашни, хэрэгтэй зураг гаража үгэдэггүй бшуу...

Дэбшэн хасараа татагалзуулан миhэд гэбэ.

—Тэбхэрнүүдые ондоогоор табиха, таарамдуулха хэрэгтэй. Тиигэжэ байтарни, эрдэмтэд туршалгануудые хээд, тэдээхэн тэбхэрнүүдээ огто хаяха баатай болооб.

Дэбшэнэй хурган шэшэрээд абаба.

—Тэдэ эрдэмтэдшни алдуу хээгүй юм гүf — гэжэ Мэдэгмаа hэмээхэнээр, hүүлшынгээ найдал гээнгүй асууба.

—Үгы,—гэжэ Дэбшэн хахашаhан хоолойгоор харюусаба.

—Магад, ондоо туршалтанууд шэнэ hониншье юумэ асаржа магад, теэд...

Дэбшэн гараараа зангажархиба.

—Эндээ тэрэ туршалгануудые хэжэ шадахагүй бээзэш даа? — гэжэ Мэдэгмаа гэнэн хонгороор асуужархиба.

—Үгы ааб даа, — гэжэ Дэбшэн миhэд гэбэ.— Тэрэниеешни ганса хүнhөө байтагай, ганса гүрэнэй хэхэнь хүшэр юм.

Мэдэгмаа үнэншэжэ ядан, Дэбшэнэй урдаhаа хараба.

—Атом, бодосой эгээн жэжэ хубинууд тухай hургуулида үзэhэнөө мартажархёо бээзэш... Замбуулинай юумэнэй эгээл түрүүшын шанар юун бэ гэжэ ойлгохын түлөө, hамараа бута хазаад, дособхииень гаргажархиха бэшэ, — гэжэ Дэбшэн үшөөшье хоротойгоор миhэлээбэ.

Өөр тухайгаа хөөрэхэдөө, Дэбшэн оройдооошье Мэдэгмаае адаглангүй, hохор мананда төөришоод hуугаа. Мүнөө урдаhаань шэртэхэдээ, оройдоошье миниин сэдьхэл зобооhон юумые гүнзэгыгөөр мэдэрнэгүй гэжэ Мэдэгмаа ойлгобо.

Хэрбээ Дэбшэн ажалдаа амжалта түйлажархёо hаа, эндэ hуухагүй hэн гэжэ Мэдэгмаа лаб мэдэнэ. Теэд Мэдэгмаа гансал илагшадые тоохо арбан найматай басаган бэшэ. Гүрэн түрэнүүдэй шиидхэхэ асуудал дээрэ хүдэлөөдшье абаhаниинь яндан хүн бэшэ гэжэ Дэбшэниие гэршэлнэ. Хоёрдохёор, ойлгогдохогүй «томо асуудалнууд» Мэдэгмаада хабаагүй, Дэбшэнэй юрэл иигэжэ бүүдэгэр керосин лаампын дэргэдэ, зуhаланай гэр соо hуугаашань сэдьхэлдэнь hайн байба.

Энэ гэрhээ Дэбшэнэй гараханы хүшэр болошобо. Хоёр хүнэй тэбэрилдэмэ харанхы соогуур ори ганса үбhэнэйнгөө отог тээшэ тэмтэрэн, бүдэрэн ошохо. Нимгэн хүнжэл соо орёолдоод, дээгүүрнь субаяа хаяха... Ори гансаараа орёо гасаланта бодолдо баригдаха. Ори гансаараа... Ужам энэ дэлхэй дээрэ сүлөөдэ ябаад, сүлөөгөө хаhагдаhан, харагдашагүй түрмын хананаудаар баяртай жаргалтай ажабайдалhаа таhалагдашаhан мэтэ...

Мэдэгмаа тон ондоо дэлхэй дээрэ ажаhууhан мэтэ Дэбшэндэ гэнтэ hанагдаба. Дэбшэнэй эрмэлзэл, зорилго тэрээндэ юукшье бэшэ. Гэнэн хонгор энэ эхэнэр ажабайдалай гол шухала удха шанарые мэдээд hууhан мэтэ.

Мэдэгмаагай магнай дээгүүрхи бишыхенууд зурлаахайнуудые. Дэбшэн харажархиба. Мэдэгмаа тэрээндэ дүтэ болошоходол, секунда бүри hэмээхэнээр ойртожо байхадал hанагдаба.

Хэрбээ Дэбшэн хүсэлжэ ерээд лэ, сэдьхэлээ дэлин, урагшаа даб гээд, Мэдэгмаае тэбэрижэрхёо hаа, тэрэниие бариhан түрмын ханануудые бута сохин, аажам номгон жаргалтай Мэдэгмаагай дэлхэйдэ гарашаха...

Иигэжэ досоонь уни бутаршахадал гээд, Дэбшэн бүхы бэеэрээ татагад гээд, ханаhаань урагшаа дүхын, хоёр гараараа Мэдэгмаагай хоёр эмhээ дүнгэн, нюдэ руунь шэртэбэ.

—Муу бү hана, — гэжэ Дэбшэн бүдэхир хоолойгоор, сэдьхэлээ доhолгон хэлэбэ. —Үнгэрhэн юумэн үнгэрөө... Өөрөө мэдэнэш... Шамда ерээб...

(Түгэсхэлынь хожом гараха).

Хилын саанаhаа

ТАСС АПН

НЭГЭДЭМЭЛ НАЦИНУУДАЙ ОРГАНИЗАЦИИН ҮДЭР

НЬЮ-ЙОРК. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин үдэр октябриин 24-дэ тэмдэглэгдээ. Түрүүшынь гэшүүдэй — 51 гүрэнэй гар табиhан, ООН-ой Устав 36 жэлэй урда, энэ үдэр хүсэндөө ороhон юм. Хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи эгээн ехэ сүйд hүйдхэлтэ дайнай hүүлээр, гитлеризмдэ эсэргүү нүхэсэлдэ хабаадагшадай үүсхэлээр энэ шэнэ эмхи тогтоогдоhон байгаа. «Ерээдүйн үетэдые дайнай гасалан зүдэрэлнүүдhээ саран зайсуулха» гэhэн Нэгэдэмэл нацинуудай гол зорилго Устав доторнь тодо hонороор найруулагдан бэшэгдэнхэй.

Бүхы гүрэнүүдэй хүсэл эрмэлзэлнүүдтэ харюусаха, ашатай туhатай олон шиидхэбэри ООН-ой жасада бии. Тэдэнь арадуудай аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, дэлхэй дээрэхи шахардуу байдал hуларуулха, зүришэлдөө хёмороонуудые зайсуулха, колонинуудые болюулгын хэрэг түргэдхэхэ, зүhэ шарай баримталан доромжолдог гурим усадхаха, экономическа ба социальна дэбжэлтэ хангаха хэрэгтэ туhа хүргэhэн байна.

Гэхэ зуура, дайнай аюул зайсуулха, түбхын түрүүндэ ядерна дайнай аюулые сараха гээшэ 36 жэлэй урда тээхидэл адли ООН-ой гол зорилго байhаар. Энэ талаар Советскэ Союзай ямагта ехэ үүргэ дүүргэдэгынь бүгэдэндэ мэдээжэ. Манай оронoй амгалан тайбан, тодорхой хараа бодол уласхоорондын энэ эмхиин нэрэ хүндые улам бэхижүүлхэ ябадалда туhа хүргэнэ.

Советскэ Союзай оруулhан дурадхалнууд эб найрамдал, уласхоорондын аюулгүй байдал хамгаалгын асуудалнуудаар ООН-ой баримталдаг гол хараа бодолые бэелүүлгэдэ туhа хүргэдэг байгаа, хүргэжэ байнашье.

Буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрэлгэ хизаарлаха, дайнай аюул зайсуулха хэрэгтэ тодорхой хубилалта түйлаха гэhэн — Генеральна Ассамблейн мүнөөнэй, XXXVI сесси дээрэ тэрэнэй оруулhан дурадхалнууд СССР-эй эрид шиидэнхэй байhанай шэнэ гэршэ болоно.

Ядерна hандарал хосорол саран зайсуулха тухай декларации батлан абаха, тэрэшэлэн замбуулинай дайдада ямаршье түхэлэй зэбсэг тодхолгые хорихо тухай договор бэлдэхэ гэhэн дурадхалнууд ехэ hонирхол үүсхээ.

Мүнөөнэй баярай ойтой дашарамдуулан, ООН-ой генеральна секретарь К. Вальдхаймай тунхаглууhан хандалга бэшэг дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин үдэр амгалан тайбан байдал сахин хамгаалха, саашадаа дэбжэлтэ түйлаха зорилгонуудые hайшаадаг тухайдаа дахин мэдүүлхэ арга олгоно. Дэлхэй дээрэхи шахардуу байдалые улам hүжэрөөжэ, хүсэ ба зөөриин талаар айхабтар ехэ хохидол ушаруулдаг буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрэлгын үргэлжэлhөөр байhанда ехэтэ hанаата болодогоо элирхэйлхэ зуураа, ООН-ой генеральна секретарь иигэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ: «Амгалан тайбан байдал — манай тон шухала зорилго, харин тэрэниие бэхижүүлгэдэ туhа дүхэм болохоор оршон байдал хангалга — манай зайлашагүй шиидхэхэ хэрэг болоно».

(ТАСС).

ПНР-эй СЕЙМЭЙ СЕССИ ЗАРЛАГДАБА

ВАРШАВА. Сеймэй сессиие 1981 оной октябриин 30-да зарлаха гэжэ ПНР-эй сеймэй президиум тогтообо. Тэндэ ПОРП-ын ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельскиин үгэ, гэрэшэлэн оронoй 1981 оной социально-экономическа хүгжэлтын түсэбэй ба гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай, 1982 оной социально-экономическа хүгжэлтын түсэбэй ба бюджедэй даб дээрэхи проект тухай правительствын мэдээсэл соносхогдохо.

ВФП-гэй УРЯА

ПРАГА. Эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө тэмсэл бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхыень профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци бүхы түбинүүдэй ажалшад болон профсоюзуудые уряална, — гэжэ Буу зэбсэгүүдые хуряаха ябуулгануудай неделиин эхилэнтэй дашарамдуулан, ВФП-гэй эндэ тарааhан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Хүсэнүүдэй тэнсүүриие хубилгаха, сэрэгэй талаар оулюу болохо гэhэн Америкын захиргаанай hэдэлгэнүүд ядерна хосоролой аюул тохёолдуулна, — гэжэ документ дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

Шахардуу байдал зайсуулха хөөрэлдөө эхилхэ шухала. Бүхы дэлхэйн ажалшад, профсоюзууд, амгалан тайбан ажаhуухые хүсэдэг хүсэнүүд шахардуу байдалай hуларалгые хамгаалха зорилго шиидхэжэ шадаха. Эдэ өөрэдынгөө нэгэдэлээр, эрмэлзэл түгэс ба үргэн ехэ ябуулгануудаар эб найрамдал, уласхоорондын аюулгүй байдал хангажа шадаха.

Ядерна зэбсэгүүдые хизаарлаха, ОСВ-2 тухай договор Холбосто Штадуудаар эсэслэн баталуулха, ядерна зэбсэгүүдые, тэрэ тоодо нейтронно бомбо бүтээхэ ба тараан тодхохо ябадал хорихо, гүрэнүүдэй хоорондын харилсаанда хүсэ хэрэглэхэгүй тухай найдабаритай хэлсээнүүдые баталхаар тодорхой ябуулга хэхэ эрилтэ правительствануудайнгаа урда табихыень ВФП профсоюзуудые уряална.

ХҮСЭ ХЭРЭГЛЭХЭГҮЙ ТУХАЙ ДОГОВОР БАТАЛХЫН ТҮЛӨӨ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой тон олонхи гэшүүн-гүрэнүүд уласхоорондын харилсаанда хүсэ хэрэглэхэгүй тухай бүхэдэлхэйн договор ойрын сагта тодорхойлон хараалхые хүсэжэ байhанаа элирхэйлбэ. Уласхоорондын харилсаанда хүсэ хэрэглэхэгүй гэhэн гол ёhо гурим бүгэдэ ниитээрээ сахиха шухала гэжэ ООН-ой Генеральна Ассамблейн зургаадахи (эрхэдэ хабаатай хуулиин асуудалнуудай) комитедэй шиидхэбэри дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

МНР-эй түлөөлэгшэ Дж. Энхсайхан шиидхэбэриин проект бэлдэhэн 30 ороной үмэнэhөө үгэ хэлэхэдээ, Хүсэ хэрэглэлтые хуули бусада тоолохо гээд Дэлхэйн нацинуудай нэгэдэлэй эрмэлзэдэг байhые энэ документ элирхэйлэн гэршэлнэ гэбэ.

Комитедтэ болоhон дуугаа үгэлгын дүнгүүдhээ харахада, уласхоорондын шанга уялгануудаар өөhэдыгөө хизаарлахагүй, бүрин сүлөөтэй байха гэжэ баруун оронуудай империалис бүлэгүүдэй хүсэдэг байhыень үшөө дахин гэршэлнэ. Дурдагдагша шиидхэбэриие буруушааhан хэдэхэн оронуудай дунда—США, НАТО-гай талаар тэрэнэй гол партнёрнууд, энэ бүлэглэлдэ орохые тэгүүлжэ байhан Испани, Израиль ба Япон бии. Дуугаа үгэлгын үедэ түлөөлэгшынь hаналаа бариhан Хитад, үнэндөө, мүн лэ тэдэнтэй хамта байба.

ИСПАНИИН СОЦИАЛИСТНУУДАЙ СЪЕЗД

МАДРИД. ИСРП-гэй генеральна секретарь Фелипе Гонсалес Испаниин социалис хүдэлмэришэнэй партиин XXIX съезд дээрэ тоосоото элидхэл хээ. Зүришэлдөөнэй, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрэлгын политикаяа бүхы дэлхэйдэ США-гай захиргаанай баадхахые оролдодог орёо оршон байдалда соципартиин съездын үнгэржэ байhанда делегадуудай анхарал хандуулба. Испаниин социалистнууд хоорондоо хэхэ, үгэеэ ойлголсохо политика бэелүүлхые, шахардуу байдал hуларуулха, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал хизаарлахые хүсэнэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ.

Испаниие НАТО-да татан оруулха гэhэн атлантическа бүлэгүүдэй түсэбүүд тушаа хэлэхэ зуураа, тиимэ hанаашалгыень өөрынгөө партиин буруушаадагые Ф. Гонсалес лаблан батлаба. Энэ асуудалаар парламентын ямаршье шиидхэбэри гаргахаhаа дулдыдангүй, ниитэ национальна референдум үнгэргэхые социалистнууд дурадхажа үргэлжэлhөөр, — гэжэ тусхайлан тэмдэглээ. НАТО-да Испаниин орологo тухай иимэ түбэгтэй асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ правительство дан хүнгэхэнөөр хандана гэжэ Ф. Гонсалес тусхайлан тэмдэглэбэ.

Кальво Сотелын правительствын дотоодын политикые тэрэ эрид шангаар шүүмжэлээ.

ИСРП-гэй генеральна секретарь элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ парти доторой хүдэлмэриин асуудалнууд ба зорилгонууд дээрэ тогтобо.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

АГНУУРИИН ХАhА ЭХИЛБЭ

Захааминай ой тайгаар баян нютаг гэжэ мэдээжэ. Тэрэнэй 1 миллион 200 мянган гектар талмайда ан гурөөhэн олоор тоолоогдодог. Тиимэhээ эндэ арбан гурбан жэлэй саада тээ эмхидхэгдэhэн госпромхозой коллектив ангай арhа, мяха бэлэдхэхэhээ гадна, хушын hамар, эм домдо ородог ургамалнуудые, халаар, hархяаг, чага, камедь болон ой тайгын бусад баялигуудые суглуулжа гурэйдэ, арад зондо худалдана. Мүн барилгын материалнуудые үйлэдбэрилдэг, шэнэ гэр байрануудые бодхоодог заншалтай. Байгаали хамгаалха хэмжээнүүдые олонниитын дунда ябуулна. Бүхыдөө 90 гаран ажалшадтай багахан коллектив агнуурида дуратайгаар гүрэйн түсэб, социалис уялгануудаа жэл бүри амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Госпромхозой ангуушадай намарай заншалта суглаан болобо, үнгэрhэн 9 hарын түсэбэй дүүргэлтэ, агнуурин ерэhэн шэнэ хаhын үедэ бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд хэлсэгдэбэ. Тус предприятиин директор Б. Г. Гомбоев эндэ суглаhан хүдэлмэрилэгшэдтөө, тосхон бүриhөө ерэhэн ангуушадта ажахын үйлэдбэрине байдал тухай хөөрэжэ үгэбэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ продукци үйлэдбэрилхэ түсэб 118,9, түрэниие худалдаха — 105,2 процент дүүргэгдэбэ. Нэгэ хүнэй ажалай бүтээсэ дэшэлдүүлхэ түсэб 112,7 процент дүүргэгдэжэ, салин хүлhэнэй хэмжээн 15 процентээр дэшэлдүүлэгдэ. Социалис мүрысөөндэ түрүүлэгшэдые мэтериальна талаар урмашуулха хэрэгтэ 18 мянган түхэриг мүнгэн гаргашалагдаа. Тингэжэ республикынгаа госпромхозойнуудай дунда Захааминай ангуушад түрүү hууриие эзэлжэ ябана.

hүүлшын гурбан жэлэй туршада госпромхозой коллектив үнэ сэн ехэтэй хүрэнэй, hолонгын, шолын, шандагайн арьса бэлэдхэhэн. Агнуурай түсэбөө 1—3 дахин үлүүлэн дүүргэдэг юм. Энэ намар ой тайгада хэрмэн идангаа олоор үдөө. Юундэб гэхэдэ, нёдондо, мүн оношье жэлдэ хушын hамар, hархяаг баян ургаса үгэжэ, ангай эдихэ хоол элдэб байба. Октябриин 16-наа нэгэдэhэн агнуурин шэнэ хаhада шатта ангуушадай олзо бэрилгэдэ дуратай 600 гаран хүн ой тайгада гараба. Госпромхоз бүхыдөө ангуушадые буу, hомо, мүн бусад хэрэгсэлээр гүйсэд хангажа шадаа. Ангуушадта энэ хаhа сон 80—100 мянган хэрмэнэй, мүн бусад ангай арhа, мяха олзобориохо даабари үгтэнхэй.

Районой суута ангуушад Николай Цыденов, Радна Дымнилов, Цырен Шагжиев, Цырен-Доржо Дугаров болон бусад мэргэшүүд даабаряа 2—3 дахин үлүүлэн дүүргэхэеэр хэрэглэнэ. Тиихэдэ госпромхозой коллектив энэ жэлэй түсэбөө декабриин 20 болотор дүүргэхэ гэhэн уялга абаба.

Захааминай госпромхозой барилгашад гэр былын ажаhууха олон гэрнүүдые Закаменск хотодо, Санага, Хамнин, Михайловка, Улэгшэн тосхонуудта бодхоогоо. Үнгэрhэн юhэн hарада барилгашад түсэбөө 130.6 процент дүүргэжэ, предприятида 52 мянган түхэригэй олзо оруулhан байна. Тиихэдэ механизаторнуудай, пилорамын дэргэ хүдэлэгшэдэй ажал ехэ урашагай. Тракторист Владимир Лыков, модо зөөдэг автомашинын жолоошод Иван Шангин, Владимир Федотов, пилорамщик Владимир Барлуков, хүдэлмэрищин Нурбо Самиилов гэгшэд hара бүридэ түсэбөө 120—125 процент дүүргэнэ.

Госпромхоз бүхыдөө үйлэдбэрин дүрбэн участогтай юм. Мүнөө жэлэй юhэн hарын социалис мүрысөөнэй дүнгөөр нэгэдэхи түбэй участок (начальнигынь нүхэр Ц. Б. Дашеев), хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые Михайловка болон Баян-Голой участогой коллективүүд эзэлжэ, мүнгэн шангуудта хүртөө.

Ш. БАКШЕЕВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Суглаанда хабаадагшад. 2. Ажахын эрхим тракторист В. В. Лыков.

С. ДОНДОКОВАГАЙ фото.

ВЕТЕРАНАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Октябриин 17-до партиин, Совет Армиин ба ажалай ветеран Петр Николаевич Эдинг 80 наhаяа тэмдэглэбэ. Энэ ушараар Баргажанай дунда hургуулиин hурагшад баяр ёhололой линейкэдэ жагсажа, багшанар ба түрэлхидэй комитедэй гэшүүд хабаадаhан байна.

Суглараашадта хандаhан hургуулиин директор В. М. Бодроов ная наhатын ажабайдалай ута зам гаталhан тухай хөөрэхэдөө, намтарайнь онсо удхатай шатануудые дурдаа. Тэрэ рэнгэгээр тогтоhон, мүнөө үедэ ветеранай ниитын хүдэлмэридэ, залуушуулые сэрэгэй-патриотическа талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабададаг тухай онсолон тэмдэглээ.

П. Н. Эдинг — 1922 оноhоо партиин гэшүүн. Совет Армиин зэргэдэ 27 жэлэй туршада алба хэhэн, отставкада гараhан подполковник, Ленинэй, Улаан Тугай, хоёр удаа Улаан Одоной орденуудаар шагнагдаhан. Мүнөө районой дайнай ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ, «Знание» бүлгэмэй районно отделениин эдэбхитэй гэшүүн.

Намтарайнь үшөө нэгэ hонин шата — монгол арадтай ехэ харилсаа холбоотой. Энээнэйнь эхин аяар хорёод онуудhаа захатай. Ушар юуб гэхэдэ, тэрэ хүндэ хүшэр сагта Хяагта хотодо ажаhууhан Пётр Николаевичын эхэ, түрүү үзэл бодолтой Ульяна Александровна гэгшэ Сүхэ Баатар түрүүтэй монгол революционернүүдтэй харилсаа холбоотой байhан юм. 1921 оной март hарада монгол нүхэд Шилкинскэ үйлсэдэ оршодог Эдингтэнэй гэртэ зэбсэгтэ тэмсэл эрхилхэ тухай нюуса суглаа хэhэн байна. Мүнөө тэрэ гэртэнь дурасхаалта самбар хадаатай.

hүүлэй жэлнүүдтэ Пётр Николаевич монгол оронтой харилсаа холбоогоо бүри эдэбхижүүлэнхэй. Тэрээн тухай «Монгол» журналда үргэнөөр бэшэгдэhэн. Ветеран «Найрамдал» гэhэн медаляар шагнагданхай.

Суглараашадай халуун альга ташалган доро hургуулиин партийна эхин организациин секретарь Т. Д. Неволина нүхэр Эдингдэ амаршалгын адрес, hурагшадай зүгhөө 6-дахи «а» классай hурагша Ира Васильева, 9-дэхи «а» классай hурагша Володя Маганов хоёр дурасхаалта бэлэгүүдые барюулаа.

Н. ГАЛДАНОВ.

ГУШАН ЖЭЛЭЙ ОЙ

«Алтан гадаhан» орденто Монголой Гүрэнэй багшанарай институдай байгуулагдаhаар гушан жэлэйнь ой наадар гүйсэбэ. Монголой Арадай Республикын hургуулинуудта багшанарые бэлдэдэг тус гуламта дүүргэжэ гараhан үсэгэлдэрэй оюутан мүнөө республикын аймаг бүхэндэ залуу үетэниие хүмүүжүүлжэ hургажа ябана.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай коллектив аха дүү Монголой Арадай Республикын тус институдай багшанартай харилсаа холбоотой болоhоор үнинэй.

Хоёр институдай хоорондо хани барисаанай, харилсаа холбооной байгуулагдаhан сагhаа хойшо анда нүхэд бэе бэедээ айлшалалсажа, дүй дүршэлөө хубаалдан ажаллажа байдаг юм.

Монголой Арадай Республикада түрүүшынхеэ байгуулагдаhан тус институдай ойн баярай hайндэртэ манай багшанарай институдай ректор, профессор И. А. Батудаев, парткомой секретарь, доцент В. М. Пыкин гэгшэд хабаадалсахаяа ошобо.

И. ЗЕЛИКОВ.

Космонавтнуудта зорюулагдана

Хүнүүдэй замбуулин руу ниидэлгэн ушарай холбоотой зурагууд Монголой маркануудай дээрэ барлагдажа эхилhээр үнинэй юм.

Маркануудые суглуулха дуратайшуул энэ удаа замбуулинай совет-монгол хамтын ниидэлгэдэ зорюулагдаhан маркануудые альбомууд соогоо хэбэ. Нэн түрүүн космонавтнууд В. Джанибеков, Ж. Гуррагча гэгшэдэй үнгэтэ дүрэ зурагууд үгтэнхэй. Суг ниидэлгын үдэр тэмдэглэгдэнхэй, түби дэлхэйн, замбуулинай кораблиин дүрэнүүд таару зохидоор үгтэнхэй.

«Интеркосмос» гэhэн программаар космическа ниидэлгэнүүдтэ гараhан СССР-эй ба социалис гүрэнүүдэй космонавтнуудые зураглан харуулhан марканууд мүн лэ олон. Иимэ марканудай нэгэн Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, манай нютагhаа урган гараhан Н. Рукавишниковта зорюулагданхай.

А. ЛИТВИН,
филателист.

ТҮЛӨӨhЭГҮЙ ПУТЕВКООР

— Манай район дотор үбhэ хуряалгын эхилхэдэ комсомол-залуушуулай 15 звено байгуулагдаhан байгаа. Хүндэ хүшэр уларилай тохёолдооншье hаа, комсомолшуудай үнэн зүрхэнhөө хүдэлжэ, ажалай үндэр амжалта туйлаhан байна. Мүнөө эдэнэрэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, эрхимлэгшэдтэ Москва, Киев ошохо аяншалгын түлөөhэгүй путёвко барюулагдаа hэн, — гэжэ ВЛКСМ-эй Баргажанай райкомой нэгэдэхи секретарь Р. Цыденова хөөрэнэ.

Үбhэ тэжээл хуряалгада гараhан комсомол-залуушуулай звенонуудые коммунистнууд хүтэлбэрилhэн байгаа. Жэшээнь, Уланай колхозой үбhэшэдэй энэ звеное коммунист Василий Ломошкоевич Цыденов ударидаhан. Морин косилкаар, гар хажуураар үбhэ хуряажа абаhан тус звеногой гэшүүд район доторо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлжэ, түлөөhэгүй путёвкоор шагнагдаба. Эдэнэр 3755 центнер үбhэ хуряаhан, 4000 центнер сенаж даража абаhан байна. Энэнь хараалагдаhан түсэбhөө холо үлүү болоно.

Комсомол-залуушуулай оньhожоруулагдамал звенонууд сооhоо Шитханай совхозой Николай Александрович Молчановай хүтэлбэрилhэн звено эрхимлэhэн юм.

Коммунист Цыденовэй звеногой гэшүүд — И. Р. Ямалеев, комсомолшууд Григорий Баяндуев, Борис Гармаев, Сергей Доржиев, Баярто Зурлов, Валентина Ринчинова гэгшэд, нүхэр Молчановай звеногойхидтой — бултадаа түлөөhэгүй путёвкоор шагнагдажа, холын аяншалгада мордобо. Эдэнэр түүхэ домогоор баян Москва, Киев хотонуудтай танилсажа ерэхэнь гээшэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

БАЙРЫН САhАН ОРОБО

Октябрь hарын хоёрдохи арбан хоногто республика дотор сагай уларил тогтуурига байба. Энэ арбан хоногой эхиндэ парата дулаан үдэрнүүдэй болоходо үдэртөө 6-11 градус хүрэтэр дулаарhан байгаа.

Үнгэрөөд байhан үедэ Түнхэнэй, Кабанскын, Прибайкалиин, Баргажанай, Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Хоринин, Хэжэнгын районуудта 7—13, бусад нютагуудта 1—5 миллиметр шахуу саhан оробо. Мухар-Шэбэрэй райондо 19 сантиметр саhан ороо. Тиихэдэ Хяагтын, Хоринин, Прибайкалиин районуудта орооhон саhанай зузаанинь 10—13 сантиметр болоно. Ингээд байхада хүбшэ, тайгада байрын саhан орожо, хэрмэ, булганай агнуури эрхилэгшэдтэ эгээл таатай сагынь болобо.

hарын hүүлшын эдэ үдэрнүүдтэ газарай хүрhэн 15—30 сантиметр хүрэтэр хүрэhэн байха юм. Мүнөө республикын гол, горхонууд мүльhөөр хушагдажа захалаа.

Ойрын үдэрнүүдтэ республика дотор саhан орохогүй, ngaабарита дулаан үдэрнүүд үзэгдэхөөр хүлеэгдэнэ. hүниндөө 7—12, республикын хойто районуудта 12—17 градус хүйтэн болохоор багсаагдана. Үдэртөө республикын урда районуудта 7—12 градус хүрэтэр дулаан болохо зэргэтэй.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Участково инспектор» — түрүү бэшэг. «Түсэбтэ табан жэлэй түгэлдэр алхам» — СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл. «Агуу Октябрьда — эрхим угтамжа» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Мүнөөдэр — Автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Барилга дээрэ эгээ хубилалтанууд болобо» — Р. Макальскаягай статья. «БАМ-ай шадарай харгынууд» — Н. Крючковой статья. Редакцида ерэhэн бэшэгүүдhээ.

Гурбадахи хуудаhанда. «Түрүү бодол, эрмэлзэл» — Т. Волынцевагай статья. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Браконьернуудтэй тэмсэхэ» — Н. Макаровагай статья. Шог ёгто долгиндо.

НАЙМАДАХИ НААДАНДАА ТЭНСЭБЭ

МЕРАНО. (ТАСС). Шатараар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй хойшолуулагдаhан наймадахи наадан 80-дахи ябадалдаа тэнсэлгээр дүүрэбэ.

Дэлхэйн чемпион Анатолий Карпов 3 : 1 тоотойгоор түрүүлжэ ябана. Ээлжээтэ наадан октябриин 24-дэ болохо ёhотой. Карпов хараар наадаха.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Октябриин 25-hаа 31 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ 25

АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40—«Заргкадаа зогсогты!» 10.00—Ровно хотын арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 10.25 — «Будильник». 10.55—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 11.55—«Элүүр энхэ байлга»—эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.40—«Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ программа. 13.15—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.15—«Хүгжэмтэ киоск». 14.35 — «Коммунистнууд» гэhэн циклhээ. «Слово о моем герое»—баримтата фильм. 15.15—«Мүнөөдэр—Автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр», РСФСР-эй автомобилиин транспортын министр Е. Г. Трубицын үгэ хэлэхэ. 15.35 — Автомобилиин транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдаhан хүгжэмтэ программа. 16.20—Ленинградай барилгын машинануудай заводой токарь, Социалис Ажалай Герой Е. М. Моряковтой уулзалга. 17.15—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 18.15—Фильм-концерт. 18.45—Уласхоорондын hонин. 19.50—«Печки-лавочки»—уран hайханай фильм. 21.30—Футболой шэнжэлэл. 22.00—«Время». 22.35—«Ашхабад. Проспект Свободы»—баримтата фильм. 22.50—Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА—«Торпедо» (2-дохи, 3 дахи шатанууд). 00.15—Регбигээр Европын чемпионат. СССР—Итали.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 12.45—«Таёжная повесть»—уран hайханай фильм. 14.25—«Торжест... ный концерт в Кремле»... баримтата фильм.

Орбита. 15.15—Дамжу... программа. 15.20—«Ой... до—айлшаар». «Регент...» уран hайханай фильм... 16.40—«hолонго»—улас... дын IV фестиваль. 17... Мультфильм. 17.20—Уран... ханай гимнастикаар ... чемпионат. Мюнхенhэ... жуулагдаха. 18.05—«И это... о нем...»—олон серитэй... hайханай фильм (1-дэхи ...). 19.20—«Ан амитадай ...». 20.20—«Мүрдэлгэ, хэhээлгэ... империализмын харата мү... зэбсэг». 21.00—«Амгалан ... согты, багашуул!» Мультфи... 21.15—И. Соколов. «Аж... далай ба ажал ябуулгын ... даhанууд». 22.00—«Время». 22.35—«Мы вместе, ма...» уран hайханай фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«По щучьему велению», «Золотая антилопа» — мультфильмнүүд. 11.05—«Мэдэжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.05—Түбэй телевидени болон Бүхэсоюзна радиогой ород дуунай академическэ хоорой концерт. 12.30—Шэнэ hонин (12.35 час хүрэтэр). 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35—Туркмениин ССР-эй байгуулагдаhаар баярта ойдо зорюулагдаhан телевизионно баримтата фильмүүдэй программа. 16.35—Туркмениин ССР-эй арадай хатарай гүрэнэй габьяата ансамблиин концерт. 17.05—«Телестадион». 17.35—«Мэдэхэ, шадаха бай»—эдир техникүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 18.15—В. А. Моцарт. «Соната ре-мажор». 18.30—«Манай саад».

Улаан-Үдэ. 19.00—Шэнэ hонин. 19.10—Спортын hонин. 19.20—«Амиды байгаалиин музей» гэhэн киноочерк.

Орбита. 19.45—Арадай инструментнүүд дээрэ гүйсэдхэгшэдэй концерт. 20.10—«КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». Москвагай барилгашад. РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат В. А. Солозобовой бригада тухай (хоёрдохи дамжуулга). 20.40 — А. Бородинай «Игорь тайжа» гэжэ оперо — СССР-эй ГАБТ-ын зүжэг. 22.00—«Время». 22.35—А. Бородинай «Игорь тайжа» гэжэ оперын үргэлжэлэл. 23.35—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ» гэhэн мэдээсэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00—«Формула радуги»—эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.10—Ород хэлэн. 13.40—А. Блок. «Арбан хоёр». 10-дахи класс. 14.10—«Эрдэм наукын бодото байдал». 14.55—«Ород арадай түүхэтэ дуунууд». 15.25—«Актерой мэргэжэл шадабари». 16.35—«Земля и звезды».—телевизионно баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Унш... —үхибүүдтэ дамжуулга... программа. 17.40—Галай ... лые сараха талаар барим... фильмүүдэй программа. ... — «Театрта премьера» ... дамжуулга.

Орбита. «Буратиныи ...кэ». 19.30—19.45—Забhарла...

Улаан-Үдэ. 19.45—Соноо... нууд.

Орбита. 20.00 — «Сове... Союзда алба хэнэб!». 21... «Амгалан нойрсогты, ба... шуул!». «Шэдитэ экран». 2... —Уласхоорондын hонин. 22... —«Время». 22.35—«Свет ... ка»—телевизионно уран h... ханай фильм. 23.45—Хок... гээр СССР-эй чемпи... «Спартак»—«Сокол».

ВТОРНИК, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—А. Бородинай «Игорь тайжа» гэжэ оперо. 12.50 — Шэнэ hонин. (12.55 час хүрэтэр). 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35—Узбегэй ССР-эй байгуулагдаhаар баярта ойдо зорюулагдаhан телевизионно баримтата фильмүүдэй программа. 16.35—Узбекистанай комсомолой шангай лауреат «Лазги» гэжэ дуу хатарай ансамблиин концерт. 17.05—«Ород хэлэн». 17.35—«Үхибүүдтэ ан амитад тухай». 18.05—«Ажалай алдар солын туг баригшад. Узбекистанай хлопок ургуулагшад». 18.20—Москвагай Октябриин революциин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин оркестрэй концерт (баян).

Улаан-Үдэ. 18.45—«Саян»—хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаhан дамжуулга. 19.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа (буряадаар).

Орбита. 19.45—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Бидэ БАМ баринабди».

Орбита. 20.45—К. Драйзерай «Американская трагедия» гэжэ романаар бүүлгэгдэhан телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм. «Приятное общество»—нэгэдэхи сери. 22.00—«Время». 22.35—«Хани нүхэдэймнай шарай». 23.20 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 23.35—СССР-эй арадай артист Б. Штоколовой концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00 — «Шатарай hургуули». 13.30—«Елена Устиновна»—баримтата фильм. 13.40—Географи. 6-дахи класс. «Африка». «Саваннын ургамалай ба амитадай аймаг». 14.10 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүдэй программа. 14.40—«Аркадий Гайдарай ажабайдал ба номууд». 15.25—«Экран—багшада». Түүхэ. 8-дахи класс. «Социалистнууд—утопистнууд». 15.55—Вс. Иванов. «Бронепоезд 14-69». 16.40—«Парни с Енисея» — телевизионно баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00—Уран гоёор уншалга. «Намар». 17.30 —Үхибүүдтэ зорюулагдаhан мультфильмнүүд. 18.00—«Светофор»—hурагшадта зорюулагдаhан дамжуулга. 18.30—«Пионер» гэhэн киножурнал.

Орбита. 18.45 —«Баатаршалга»—Тула хотые хамгаал... 40 жэлэй ойдо. 19.15—«Хүг... нотохонууд». 19.30—19.45 Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.45—Сонос... нууд.

Орбита. 20.00 — «Арт... оролго»—врачай хөөрөөн. 2... —Арфа дээрэ наадагдаха ... жэм.

Улаан-Үдэ. 20.45—«Сове... риот»—гэhэн киножурнал.

Орбита. 21.00 — «Амга... нойрсогты, багашуул!» «Шэ... тэ экран». 21.15—Эрдэм д... гэрүүлгын фильмүүд. 21.4... «Арадай аялга дуунууд». 22... «Время». 22.35—«Без стра... —уран hайханай фильм. 0... —Эдиршүүлэй дунда фу... лоор Европын чемпио... СССР-эй ба ЧССР-эй сугл... лагдамал командануудай ... дан Тбилисиhээ дамжуулагда...

СРЕДА, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05— «Американская трагедия»—телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм. «Приятное общество». 11.15 —«Арадай зохёол бүтээл» — телевизионно шэнжэлэл. 11.50 —«Дивногорье»—телевизионно баримтата фильм. 12.20—Шэнэ hонин. (12.25 час хүрэтэр). 15.10—Дамжуулгын программа. 15.35—Ереванда үнгэргэгдэhэн телевизионно фильмүүдэй бүхэсоюзна IX фестивалиин шангуудта хүртэhэн баримтата фильмүүдэй программа. 16.30 —«Түрэл дайдамнай». 16.50—«Дохёогоо үгыт, горнистнууд!»

Улаан-Үдэ. 17.30—«Халаан» гэhэн программа (буряадаар). 18.00—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.30—«Зүүн Сибирь».—киножурнал.

Орбита. 18.40—Үхибүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга.

Улаан-Үдэ. 20.00—«Комсомолой ажабайдал» гэhэн дамжуулга.

Орбита. 20 50— «Американская трагедия» гэжэ телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм. «Иллюзия»—хоёрдохи сери. 22.00—«Время». 22.35—Түбэй телевидени болон Бүхэсоюзна радиогой симфоническа ба эстрадна хүгжэмэй оркестрэй концерт. 23.00 —Футболоор дэлхэйн чемпионадай шэлэн абалгын мүрысөөн. СССР-эй болон ЧССР-эй суглуулагдамал командануудай наадан Тбилисиhээ дамжуулагдаха. Забhарлалгадань 23.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 00.45—Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Трактор» — ЦСКА (2-дохи ба 3-дахи хуби).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00—«Хива» — телевизионно баримтата фильм. 13.10—«Таанадта, түрэлхид». 13.40—Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. «Үг залгамжалга ба хубилалта». 14.10 — «Шинии ленинскэ библиотекэ». Залуушуулай Союзуудай зорилгонууд. 14.50—«Экран — багшада». Түүхэ 6-дахи класс. «Дунда зуу жэлнүүдэй хотодо. 15.20—«Экран — багшада». Байгаали шэнжэлгэ 2-дохи класс. «Намартаа колхоздо». 15.40—«Совет драматургида ажал тухай темэ ямараар харуулагданаб». 16.40—«Высокое небо Талгата»—баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Таанадта, агитаторнууд болон политинформаторнууд».

Орбита. 17.30—«Объек... 17.55—И. Брамсын ба Л. ... ховеной зохёолнуудhаа б... дүүлэгдэhэн концерт. 18.3... «День как день»—барим... фильм.

Улаан-Үдэ. 18.40—«Түрүү ... дүршэл тухай кино-мэдээ... 19.30—«Говорят, я тру... человек».—телевизионно ... римтата фильм.

Орбита. 20.00—«Бидэ Б... баринабди». 20.30—А. Хача... рян. «Спартак» баледэй ... жэмэй хэhэгүүд.

Улаан-Үдэ. 20.50—Соноо... нууд.

Орбита. 21.00—«Амга... нойрсогты, багашуул!» «Шэ... экран». 21.15—ССР Со... Гүрэнэй академическэ сим... ническа оркестрэй конц... 22.00—«Время». 22.35— «... ши строить дом»—телеви... но баримтата фильм.

ЧЕТВЕРГ, 29

КОМСОМОЛОЙ МҮНДЭЛhЭН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 9.00 — «Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Американская трагедия»—телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм. «Иллюзия» — хоёрдохи сери. 11.15—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.20—«Корабельная сторона»—телевизионно баримтата фильм. 12.50—Шэнэ hонин. (12.55 час хүрэтэр). 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35—Залуушуул тухай баримтата фильмүүдэй программа. 16.35—Камерна хүгжэмэй концерт.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Байгал»—мэдээсэлэй программа. 17.30—«Депутадуудай ажал хэрэгүүд, анхарал оролдолгонууд» гэhэн дамжуулга.

Орбита. 18.00 — «Орленок» гэжэ телестудиин концертнэ зал. 18.45—«Олон түмэнэй ленинскэ университет». 19.15—«Зураг бүхэндэнь — наран!».

Улаан-Үдэ. 19.30 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар).

Орбита. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Холо, сэрын дуун». 20.45 — «Американская трагедия» — телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм. «Страсти» — гурбадахи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — Комсомолой мүндэлhэн үдэртэ. Залуушуулай адресууд. 23.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Манай саад». 13.55 — Н. Г. Чернышевский: «Юу хэхэб?» 9-дэхи класс. 14.00—«Музыкальное дерево» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 14.20 — «Н. Асеевэй уран шүлэг». 15.00 — «Экран — багшада». И. С. Тургенев. «Бежинэй нуга». 6-дахи класс. 16.30 — «Нападение на тайную полицию»—уран hайханай фильм.

Орбита. 17.00 — «Техническэ мэргэжэлэй училищада ямар мэргэжэл шудалжа болохоб?». «Кузбассай шахтерой халаан». 17.30 — «Шатарай hургуули».

Улаан-Үдэ. 18.00 — Үхибүүдтэ зорюулагдаhан му... фильмнүүд. 18.50 — Гүр... ород драмын театрай ш... сезон нээлгэдэ.

Орбита. 19.30 — 19.45 Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Соно... холнууд.

Орбита. 20.00 — «Сказка ... Туле» — телевизионно бар... тата фильм. 20.50 — «Амга... нойрсогты, багашуул!». «... абгай хөөрэнэ...» 21.05 ... СССР-эй арадай артистка ... Богачева дуулаха. 22.00 ... «Время». 22.35 — «Первая ... вушка»—уран hайханай фи... 23.40 — «Песни над Днепро... — фильм-концерт. 00.05 ... Футболоор СССР-эй чемпи... 1-дэхи лигэ. «Локомотив» ... «Заря» (Ворошиловград).

ПЯТНИЦА, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Американская трагедия» — телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм. «Страсти» — гурбадахи сери. 11.20 — «Соглой хүхюун мүрысөөнүүд». 12.05 — Н. Мясковский. «Соната № 3 до-минор». 12.20 — Шэнэ hонин (12.25 час хүрэтэр). 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — «Опыт хозяйствования» — телевизионно баримтата фильмүүдэй программа. 16.50 — «Шадамар гартад».

Улаан-Үдэ. 17.20 — «Саян» — хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаhан дамжуулга. 17.50 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Орбита. 18.20—«Үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнэй клуб».

Улаан-Үдэ. 19.20 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» гэhэн дамжуулга.

Орбита. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Соёлой hонин», (буряадаар). 20.30 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал.

Орбита. 20.45 — «Американская трагедия» — телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм. «Суд»—дүрбэдэхи сери. 22.00—«Время». 22.35 — «Останкинын Концертнэ студида уран зохёолшо Н. Думбадзитай уулзалга». 24.00 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 11.00 — «Октябрь» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.10 — «Совет уран зурагай искусство». Б. Пророков. 13.40 — А. С. Пушкин. «Сэсэн Олег тухай дуун». 5-дахи класс. 14.10 — «Хуули мэдэхэ гүш?». 14.50 — «Экран—багшада». Географи. 6-дахи класс. «Австралиин ургамалай ба амитадай аймаг». 15.20 — «Экран — багшада». Анатоми. «Хүнэй бэе махабад ба ариг сэбэрые сахилга». 8-дахи класс. «Шуhанай нюусанууд». 15.50—«Дж. Ридэй ажабайдалай ба ажал ябуулгын хуудаhанууд». 16.35 — «Каждая пядь...» — телевизион... баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00 — «Пр... мори. Түрүүшын аяншалаг... дай зүргэнүүдээр».

Орбита. 17.20 — «Москв... гай комсомолой ажал хэр... гүүд». 17.20 — Совет дуун... концерт.

Улаан-Үдэ. 18.20 — «Түрэ... дайда» гэhэн дамжуулга. 19.3... — «hүмбэр хада ууланууда... карта» — киноочерк.

Орбита. 19.20 — «Эконом... ко гаргаша багатай байха ё... той». Элшэ хүсэнэй нөөсэн... дые алмаха талаар Хойто Д... нецкын «Азот» нэгэдэлэй ... дүршэл тухай.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Со... сэрэгшэ» — киножурнал.

СУББОТО, 31

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Американская трагедия» — телевизионно олон серитэй уран hайханай фильм. «Суд» — дүрбэдэхи сери. 11.20 — «Таанадта, түрэлхид!» 11.50 — «hолонго». Арадай уран бэлигэй телепрограммануудай уласхоорондын IV фестиваль. Турци. 12.20 — «Үйлсөөр ябалгын аюулгүйе сахилга».

Улаан-Үдэ. 12.50 — Шэнэ hонин (буряадаар). 13.00 — «Факел» — залуушуулда зорюулагдаhан программа.

Орбита. 13.55 — «Хүн. Газар. Юртэмсэ дэлхэй». 14.20—«Спортлотогой» 44-дэхи тираж.

Улаан-Үдэ. 14.30 — «Исай Калашников. Уран зохёолшо ба эрхэтэн» — Улаан-Үдын телестудиин баримтата фильм.

Орбита. 15.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.30—«Лето с Катей» — үхибүүдтэ зорюулагдаhан уран hайханай фильм (ЧССР). 16.25 — «Нейтронно буу зэбсэг бүтээлгые буруушаалгын недели». «Бултанай болон хүн бүхэнэй хэрэг» — баримтата фильм. 16.45 — «Ан амитадай аймаг». 17.45 — Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетовэй хөөрөөн. 18.15 — «Кот, который гулял сам по себе», «Крот и жевательная резинка» —мультфильмнүүд. 18.45 — «Юhэдэхи студи». 20.00 — «Темиртау — юность моя» — телевизионно баримтата фильм. 20.30 — «Ханинарай уулзалга» гэhэн концертнэ программа. 22.00 — «Время». 22.35 ... «Кинопанорама». Ереванда ... гэргэгдэhэн телевизион... фильмүүдэй фестиваль ту... 00.05 — Футболоор СССР-... чемпионат. «Шахтер» (До... нецк) — «Спартак» (2-до... тайм). 00.45 — «Защита ба... нападения» — эрдэм дэлг... рүүлгын фильм. 01.00 — Фу... болоор СССР-эй чемпион... «Динамо» (Киев) — «Зени... (Ленинград) (2-дохи тайм).

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД. ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная—2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-01773. Заказ № 246. Индекс 5901